REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00
E: gp.mkm@gov.si
www.mkm.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

Podpisnik: Mojca Erjavec
Izdajatelj: Republika Slovenija
Serijska številka: 7c d5 49 5a 00 00 00 00 56 7e be 9e
Potek veljavnosti: 13.02.2030
Datum in čas podpisa: 16:32, 05.11.2026
Ref. št. dokumenta: 330-80/2022/285
DOKUMENT JE ELEKTRONSKO PODPISAN

Številka: 330-80/2022/285
Ljubljana, 5. 11. 2026
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Ključni elementi finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027, tretja sprememba – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22, 57/25 – ZF in 555/26), 17. člena Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (Uradni list RS, št. 56/11 in 13/26) v zvezi z drugim odstavkom 106.g člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25) ter 47. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 100/25) je Vlada Republike Slovenije na … seji dne … sprejela naslednji SKLEP Vlada Republike Slovenije je dala soglasje h Ključnim elementom finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027, tretja sprememba. Mag. Janja Garvas GENERALNA SEKRETARKA Priloga: – Ključni elementi finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027, tretja sprememba. Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za kmetijstvo,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije.

2. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

– Andreja Hafner, vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za kmetijstvo,
– mag. Andreja Komel, vodja Sektorja za strukturno politiko in razvoj podeželja.

3. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Vladno gradivo je pripravljeno na podlagi 17. člena Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (Uradni list RS, št. 56/11 in 13/26), ki določa vsebine, ki jih mora neposredni uporabnik državnega proračuna dogovoriti v sporazumu o financiranju, med drugim tudi ključne elemente finančnega inženiringa iz drugega odstavka 106.g člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25).

Ključni elementi finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027 (v nadaljnjem besedilu: Ključni elementi FI) predstavljajo izhodišče za:
– pripravo in sklenitev neposredne pogodbe in sporazuma o financiranju med Ministrstvom za kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: MKM) in Javnim skladom Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: SRRS) kot upravljavcem finančnih instrumentov za izvajanje finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027;
– usmeritve za določitev finančnih produktov ter
– osnovo za izvajanje finančnih instrumentov po zaključku obdobja upravičenosti (po letu 2027) skladno z ugotovljenimi tržnimi razmerami in potrebami po finančnih instrumentih v kmetijstvu oz. finančno vrzeljo.

Na podlagi 25.a člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23, 78/23 in 100/25 – ZKme-2) je MKM 27. avgusta 2023 z upravljavcem finančnih instrumentov, (SRRS), sklenilo pogodbo in sporazum o financiranju. SRRS izvaja finančne instrumente s sredstvi, ki mu jih nakaže MKM, v svojem imenu in za svoj račun.

Prerazporeditev sredstev, ki je bila izvedena z aneksom št. 1 k Pogodbi št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za izvajanje finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027, je znižala razpoložljiva sredstva za finančni instrument mikroposojila za 1.925.000 evrov in tako omogočila povečanje razpisanih razvojnih posojil z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za dodatni vložek SRRS v višini 8.020.833 evrov. Na ta način se je preprečila poraba sredstev in zaprtje javnega razpisa za razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem že sredi leta 2025.

Predčasno nakazilo četrte tranše v letu 2025 in prerazporeditev sredstev, ki je bila izvedena z aneksom št. 2 k Pogodbi št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za izvajanje finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027, sta znižali razpoložljiva sredstva za finančni

instrument mikroposojila za 1.925.000 evrov in tako omogočili povečanje razpisanih razvojnih posojil z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za dodatni vložek SRRS v višini 4.961.116 evrov. Iz naslova četrte tranše v višini 7.000.000 evrov pa je SRRS razpisal 8.268.750 evrov. Z aneksom št. 2 se je tako zagotovilo povečanje razpisanih sredstev za izvajanje finančnega instrumenta razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za 13.229.866 evrov.

Poraba sredstev za izvajanje finančnega instrumenta razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem poteka bistveno hitreje od pričakovanj. V obdobju od podpisa pogodbe do 31. 8. 2026 je bilo sklenjenih 158 pogodb v znesku 33.883.486,53 evra za razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem. V skladu z aneksom št. 2 k Pogodbi je razpisani znesek razvojnih posojil 40.544.450 evrov. Na podpis pogodbe čaka 13 pogodb v znesku 4.591.664 ¸evrov, kar skupaj s sklenjenimi pogodbami znaša 38.475.132,53 evra oz. 95 % razpisanega zneska. V obravnavi je 7 vlog z zaprošenim zneskom 2.742.032,37 evra. Če zaprošeni znesek prištejemo znesku sklenjenih pogodb in znesku pogodb v pripravi, znaša vsota 41.218.164,90 evra in presega razpisani znesek.

Predlaga se ponovni obrat sredstev iz posojilnega in garancijskega sklada ter prerazporeditev sredstev iz posojilnega sklada v garancijski sklad. Višina sredstev posojilnega sklada za ponovni obrat znaša 1.043.291,18 evra. SRRS predlaga prerazporeditev vira za ponovni obrat iz posojilnega sklada v garancijski sklad. Višina sredstev garancijskega sklada za ponovni obrat znaša 774.466,43 evra. Skupaj s prerazporejenimi sredstvi je za ponovni obrat sredstev na voljo 1.817.757,61 evra. Z izvedbo ponovnega obrata se iz sredstev SRRS povečajo razpisana sredstva za 5.301.793 evrov, kar pomeni, da bo skupaj razpisanih sredstev 45.846.243 evrov.

Po pridobitvi soglasja h Ključnim elementom FI, tretja sprememba, bo MKM v skladu z 47. členom ZKme-2 s SRRS kot upravljavcem finančnih instrumentov sklenil dodatek št. 3.

MKM s finančnimi instrumenti naslavlja nedelovanje trga (finančno vrzel) pri zagotavljanju financiranja v kmetijskem sektorju, predvsem pri majhnih kmetijah in mladih kmetih (mladih prevzemnikih), ki sta bili identificirani kot najbolj izpostavljeni ciljni skupini glede potreb po financiranju razvoja oziroma naložb in obratnih sredstev.

Finančni instrumenti v kmetijstvu (v nadaljnjem besedilu: FI) se uporabljajo v skladu z načeli dobrega finančnega poslovodenja, preglednosti in nediskriminacije, kar pomeni, da obravnavajo nedelovanje trga ali naložbene okoliščine, ki niso optimalne. Na voljo so tako za obratna sredstva kot za naložbe, za katere je dokazano, da so finančno vzdržne, vendar zanje na trgu ni dovolj finančnih sredstev. FI ne izkrivljajo konkurence na trgu in dosledno upoštevajo pravila o državnih pomočeh ter zagotavljajo vzvod, kar pomeni, da aktivirajo udeležbo sredstev upravljavca FI.

FI se izvajajo v obliki instrumentov dolžniškega financiranja kot so portfeljske garancije za razvojna posojila s subvencijo obrestne mere oziroma kapitalskim znižanjem in v obliki mikroposojil ter se lahko dopolnjujejo z nepovratnimi sredstvi Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027.

FI so na voljo mladim kmetom in majhnim kmetijam za finančno in tehnično izvedljive projekte, ki zaradi tržnih nepopolnosti ne morejo zbrati zadostnih virov financiranja na trgu.

FI se izvajajo skladno z zagotovljenimi sredstvi v okviru finančnega načrta MKM oziroma skladno z razrezom odhodkov, ki ga Vlada Republike Slovenije določi ob vsakokratni pripravi proračuna.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (**–**) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (**–**) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (**–**) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (**–**) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (**–**) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:		
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:
- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE

Sodelovanje javnosti upoštevaje 9. člen Poslovnika vlade Republike Slovenije ni potrebno.

Če je odgovor DA, navedite:
Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:
- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:
- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano ……..

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o …, kar je navedeno v predlogu predpisa.)

Mojca Erjavec

državna sekretarka

p. p. št. 1002-29/2026/10 z dne 15. 7. 2026

OBRAZLOŽITEV

Ključni elementi finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027 (v nadaljnjem besedilu: Ključni elementi FI) so izhodišče za:
– pripravo in sklenitev neposredne pogodbe in sporazuma o financiranju med Ministrstvom za kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: MKM) in Javnim skladom Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja kot upravljavcem finančnih instrumentov za izvajanje finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027 (v nadaljnjem besedilu: FI);
– usmeritve za določitev finančnih produktov ter
– podlago za izvajanje finančnih instrumentov po zaključku obdobja upravičenosti (po letu 2027) v skladu z ugotovljenimi tržnimi razmerami in potrebami po finančnih instrumentih v kmetijstvu oziroma v skladu s finančno vrzeljo.

Ključni elementi finančnih instrumentov vsebujejo ključne elemente finančnega inženiringa, opredeljene v drugem odstavku 106.g člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25), v skladu s katerim mora neposredni proračunski uporabnik pred sklenitvijo neposredne pogodbe pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije najmanj glede ključnih elementov finančnega inženiringa. Navedeni ključni elementi se v skladu s 17. členom Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (Uradni list RS, št. 56/11 in 13/26; v nadaljnjem besedilu: Uredba o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog) dogovorijo tudi v sporazumu o financiranju.

Dinamika izplačil SRRS je bila štiri tranše izplačil/nakazil proračunskih sredstev v obdobju 2023–2026, in sicer je bilo SRRS v letu 2023 nakazanih 3 milijone evrov, v letu 2024 5 milijonov evrov, v letu 2025 5 milijonov evrov, nato pa še nakazilo v višini 7 milijonov evrov.

FI se izvajajo v obliki instrumentov dolžniškega financiranja kot so portfeljske garancije za razvojna posojila s subvencijo obrestne mere oziroma kapitalskim znižanjem in v obliki mikroposojil ter se lahko dopolnjujejo z nepovratnimi sredstvi strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023 -2027 (v nadaljnjem besedilu: SN SKP 2023–2027.).

FI so na voljo mladim kmetom in majhnim kmetijam za finančno in tehnično izvedljive projekte, ki zaradi tržnih nepopolnosti ne morejo zbrati zadostnih virov financiranja na trgu.

Na podlagi soglasja Vlade Republike Slovenije h Ključnim elementom FI je MKM z Javnim skladom Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja kot upravljavcem finančnih instrumentov (v nadaljnjem besedilu: upravljavec FI) sklenil Pogodbo št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za izvajanje finančnih instrumentov za obdobje 2023–2027, katere del je sporazum o financiranju (v nadaljnjem besedilu: pogodba). Po pridobitvi soglasja Vlade Republike Slovenije k tretji spremembi Ključnih elementov FI bo MKM v skladu s tretjim odstavkom 47. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 100/25; v nadaljnjem besedilu: ZKme-2) z upravljavcem FI sklenil Dodatek št. 3 k pogodbi.

Predlagana sprememba ne vpliva na dinamiko izplačil proračunskih sredstev.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 9 00
E: gp.mkm@gov.si
www.mkm.gov.si

Številka: 330-80/2022/224

KLJUČNI ELEMENTI

finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027, tretja sprememba

Ljubljana, september 2026

KAZALO:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu....5
II. Finančne posledice za državni proračun....5
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:....5
PU 2330 Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano....**Error! Bookmark not defined.**
2330-23-0035 Finančni instrumenti v kmetijstvu....**Error! Bookmark not defined.**
190120 Finančni instrumenti – izvajanje sporazuma....**Error! Bookmark not defined.**
5.000.000,00....**Error! Bookmark not defined.**
7.000.000,00....**Error! Bookmark not defined.**
SKUPAJ....5
7.000.000,00....**Error! Bookmark not defined.**
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:....5
SKUPAJ....5
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:....5
SKUPAJ....5
1. UVOD....4
2. IZHODIŠČA....6
2.1 Pravne podlage....6
2.2 Tržne vrzeli na področju finančnih instrumentov v kmetijstvu....7
3. NALOŽBENA STRATEGIJA IN NAČRTOVANJE FI....12
3.1 Izvedbeni pogoji....12
3.2 Načrtovani finančni produkti, ciljne skupine in ciljni kazalniki....15
3.2.1 Finančna produkta....15
3.2.1.1 Mikroposojila....17
3.2.1.2 Portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za razvojna posojila....19
3.2.2 Ciljni skupini....24
3.2.2.1 Mladi kmeti....24
3.2.2.2 Majhne kmetije....25
3.2.3 Ciljni kazalniki....26
3.3 Kombinacija z nepovratnimi sredstvi v okviru posameznega FI....26
3.4 Drugi viri financiranja FI....27
3.5 Kombinacija z nepovratnimi sredstvi Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, nepovratnimi sredstvi lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj kmetijstva oziroma nepovratnimi sredstvi programa razvoja podeželja 2014–2020....27
3.6 Multiplikator denarnih sredstev....29
4. SPREMLJANJE IZVAJANJA IN POROČANJE....29
5. PROGRAM PORABE SREDSTEV ZA FI....30
6. OBDOBJE PORABE SREDSTEV....31
6.1 Prvi obrat sredstev in obdobje upravičenosti....31
6.2 Finančna tveganja za ponovni obrat sredstev....31
7. NAČIN PONOVNE UPORABE SREDSTEV....32
8. OBRESTI IN DRUGI DONOSI OD FI....33
9. POGOJI PRISPEVKA V FI....33
9.1 Učinek finančnega vzvoda (»leverage effect«)....34
9.2 Upravljavska provizija upravljavca FI....34
9.3 Hranjenje dokumentacije....34
9.4 Spremljanje državnih pomoči....35
9.5 Spremljanje ciljev in kazalnikov....35
9.6 Informiranje in obveščanje....35
9.7 Obvladovanje tveganj....35
9.8 Strategija izstopa....36

9.9 Izterjava zapadlih terjatev 36
10. POLITIKA PREKINITVE FI 36
11. PODLAGA ZA IZVAJANJE NADZORA IN REVIZIJ 37

1. UVOD

Pravno podlago za izvajanje finančnih instrumentov predstavljata Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25; v nadaljnjem besedilu: ZJF) in Uredba o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (Uradni list RS, št. 56/11 in 13/26; v nadaljnjem besedilu: Uredba o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog).

MKM je v skladu s 106.j členom ZJF in drugim odstavkom 17. člena Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog pripravil Ključne elemente finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023 -2027; v nadaljnjem besedilu KEFI. H KEFI je Vlada Republike Slovenije dala soglasje s sklepom št. 33000-13/2023/2 z dne 27. 7. 2023.

KEFI so izhodišče za:

- pripravo in sklenitev neposredne pogodbe in sporazuma o financiranju med MKM ter Javnim skladom Republike Slovenije za regionalni razvoj kot predvidenim upravljavcem FI za izvajanje finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027,
- usmeritve za oblikovanje finančnih produktov ter
- način izvajanja finančnih instrumentov po zaključku obdobja upravičenosti[1] v skladu z ugotovljenimi tržnimi razmerami in potrebami po finančnih instrumentih v kmetijstvu oziroma v skladu s finančno vrzeljo.

Na podlagi soglasja Vlade Republike Slovenije h KEFI je MKM v skladu s 25a. členom Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2 in 18/23) s Slovenskim regionalno razvojnim skladom kot upravljavcem finančnih instrumentov FI (v nadaljnjem besedilu: upravljavec FI) sklenil Pogodbo št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za izvajanje finančnih instrumentov za obdobje 2023 – 2027 (v nadaljnjem besedilu: FI), katere del je sporazum o financiranju, ki vključuje predpisane vsebine iz 17. člena Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (v nadaljnjem besedilu: pogodba).

Prerazporeditev sredstev, ki je bila izvedena z aneksom št. 1 k Pogodbi št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za izvajanje finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023-2027, je znižala razpoložljiva sredstva za finančni instrument mikroposojila za 1.925.000 evrov in tako omogočila povečanje razpisanih razvojnih posojil z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem, za dodatni vložek Slovenskega regionalno razvojnega sklada (SRRS) v višini 8.020.833 evrov. Na ta način se je omogočil neprekinjen dostop do obeh finančnih instrumentov za ciljni skupini mladi kmeti in majhne kmetije.

Predčasno nakazilo četrte tranše v letu 2025 in prerazporeditev sredstev, ki je bila izvedena z aneksom št. 2 k Pogodbi št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za izvajanjeFI, je znižala razpoložljiva sredstva za finančni instrument mikroposojila za 1.925.000 evrov in tako omogočila povečanje razpisanih razvojnih posojil z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem, za dodatni vložek Slovenskega regionalno razvojnega sklada (SRRS) v višini 4.961.116 evrov. Iz naslova četrte tranše v višini 7.000.000 evrov pa je SRRS razpisal 8.268.750 evrov. Z aneksom št. 2 se je tako zagotovilo povečanje razpisanih sredstev za izvajanje finančnega instrumenta razvojna posojila

[1] Obdobje upravičenosti dodeljevanja podpore iz FI traja od dneva podpisa neposredne pogodbe z upravljavcem FI do 31. 12. 2027.

z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za 13.229.866 evrov.

KEFI vsebujejo ključne elemente finančnega inženiringa, opredeljene v drugem odstavku 106.g člena Zakona o javnih financah, in sicer:

1. naložbeno strategijo in načrtovanje, vključno z določenim multiplikatorjem denarnih sredstev;
2. določbe za spremljanje izvajanja in poročanja;
3. izdelani program porabe teh sredstev;
4. določeni namen porabe dodeljenih sredstev;
5. določeno obdobje porabe sredstev;
6. določeni način ponovne uporabe tistih sredstev, ki se povrnejo iz naložb, financiranih s povratnimi sredstvi ali ostanejo po izpolnitvi vseh obveznosti ter rok za vračilo povratnih sredstev;
7. obrestno mero za povratna sredstva;
8. pogoje prispevka iz državnega proračuna v instrumente finančnega inženiringa;
9. politiko prekinitve instrumenta finančnega inženiringa za prispevek iz državnega proračuna;
10. podlago za izvajanje revizij.

Vsebinska podlaga za pripravo Ključnih elementov FI so:

- Predhodna ocena finančnih instrumentov v Sloveniji - Končno poročilo z dne 27. 11. 2015 (v nadaljnjem besedilu: Predhodna ocena FI), ki jo je 27. 11. 2015 v skladu s 37. členom Uredbe 1303/2013/EU izdelalo podjetje PWC d. o. o., Slovenija, in mnenje Evropske investicijske banke z dne 13. 7. 2016 k Predhodni oceni FI;[2]
- posodobitev predhodne ocene finančnih instrumentov v Sloveniji – končno poročilo: Priloga N – Posodobitev v zvezi s kmetijskim in kmetijsko-poslovnim sektorjem (v nadaljnjem besedilu: Priloga k Predhodni oceni FI), ki jo je v januarju 2019 izvedla Evropska investicijska banka;[3]
- Raziskava o potrebah po financiranju v kmetijskem in živilskopredelovalnem (ŽPI) sektorju v Sloveniji (»Financial needs in the agriculture and agri-food sectors in Slovenia«, 2020), ki jo je izvedla Evropska investicijska banka v letu 2020;[4]
- analiza povpraševanja po financiranju v kmetijstvu v Sloveniji, ki jo je MKM izvedel v letu 2022.

Pri pripravi naložbene strategije v okviru Ključnih elementov FI je sodeloval SRRS kot predvideni upravljavec FI.

FI se uporabljajo v skladu z načeli dobrega finančnega poslovodenja, preglednosti in nediskriminacije. To pomeni, da:

- obravnavajo nedelovanje trga ali naložbene okoliščine, ki niso optimalne;
- so na voljo tako za obratna sredstva kot za naložbe, za katere je bilo dokazano, da so finančno vzdržne, vendar zanje na trgu ni dovolj finančnih sredstev;
- ne izkrivljajo konkurence na trgu in dosledno upoštevajo pravila o državni pomoči ter zagotavljajo vzvod, kar pomeni, da bodo sprožili udeležbo upravljavca FI na podlagi ustrezne delitve tveganja.

FI se izvajajo v obdobju 2023–2027 v obliki instrumentov dolžniškega financiranja kot so portfeljske garancije za razvojna posojila s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem in v obliki mikroposojil ter se ob upoštevanju pravil o državni pomoči dopolnjujejo tudi s sredstvi iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 (v nadaljnjem besedilu: SN SKP 2023–2027),

---

[2] Dostopno na: https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/financni-instrumenti/povzetek-predhodne-ocene-feb-2016.pdf.

[3] Dostopno na: https://skp.si/wp-content/uploads/2017/07/Priloga_N__Posodobitev_predhodne_ocene_financnih_instrumentov_v_Sloveniji.pdf.

[4] Dostopno na: https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/financial_needs_agriculture_agrifood_sectors_Slovenia.pdf.

sredstvi lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj kmetijstva oziroma sredstvi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020.

Sredstva za izvajanje FI se zagotovijo iz:

- proračuna Republike Slovenije, finančnega načrta MKM, bilance A – bilance prihodkov in odhodkov (v nadaljnjem besedilu: sredstva MKM) in
- namenskega premoženja upravljavca FI.

Sredstva, ki se vrnejo FI v obdobju 2023–2027, se v tem obdobju lahko ponovno uporabijo za namene izvajanja FI.

FI so na voljo mladim kmetom in majhnim kmetijam za finančno izvedljive projekte, ki zaradi tržnih nepopolnosti ne morejo zbrati zadostnih virov financiranja na trgu.

Upravljavska provizija se dogovori z upravljavcem FI ob upoštevanju dogovorjenih aktivnosti v skladu z 22. členom Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog.

Skladnost FI s pravili o državni pomoči se presoja glede na sheme državnih pomoči in pomoči *de minimis*, ki jih je priglasil upravljavec FI v skladu z Zakonom o spremljanju državnih pomoči (Uradni list RS, št. 37/04) ter pogodbo in sporazumom o financiranju.

KEFI upoštevajo tudi načelo »da se ne škoduje bistveno« (v nadaljnjem besedilu: DNSH) okoljskim ciljem Evropske unije iz 17. člena Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb in spremembi Uredbe (EU) 2019/2088.[5]

2. IZHODIŠČA

2.1 Pravne podlage

Pravne podlage za izvajanje FI:

- **Zakon o kmetijstvu (ZKme-2) (Uradni list RS, št. 100/25; v nadaljnjem besedilu: ZKme-2), zlasti 47. člen, ki ureja izvajanje finančnih instrumentov;** 47. člen med drugim določa, da se finančni instrumenti na področju kmetijske politike izvajajo v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance, ter da se sredstva upravljavcu finančnega instrumenta dodelijo neposredno s sporazumom o financiranju.
- **Zakon o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/08, 8/10 – ZSKZ-B, 61/20 – ZDLGPE in 206/21 – ZDUPŠOP; v nadaljnjem besedilu: ZJS-1);**,
- **Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25);**
- **Uredba o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (Uradni list RS, št. 56/11 in 13/26);**
- **Proračun Republike Slovenije za leto 2025 (DP2025);**
- **Spremembe proračuna Republike Slovenije za leto 2026 (DP2026-A) (Uradni list RS, št. 95/25);**
- **Proračun Republike Slovenije za leto 2027 (DP2027);**

[5] S FI bodo podprte naložbe, ki bodo izpolnjevale načelo DNSH.

- **Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (ZIPRS2627) (Uradni list RS, št. 95/25 in 112/25 – ZJF-K; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2627);**
- **Načrt izvajanja finančnih instrumentov v kmetijstvu za obdobje 2023–2027, z vsemi spremembami.**

FI se izvajajo tudi v skladu s cilji Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021« (Uradni list RS, št. 8/20), ki opredeljuje temeljni strateški okvir delovanja kmetijstva, živilstva in podeželja.

FI izboljšujejo dostop do finančnih virov za kmetijska gospodarstva, predvsem za mlade kmete in majhne kmetije, ter so usmerjeni v doseganje specifičnih ciljev razvoja kmetijstva in podeželja na področju odporne in konkurenčne pridelave in predelave hrane, med katerimi so tudi spodbujanje pridelave in porabe hrane z višjo dodano vrednostjo, krepitev tržne naravnanosti in podjetništva, spodbujanje generacijske prenove in ohranitev proizvodnih zmogljivosti ter obsega kmetijskih zemljišč.

V okviru področja **Konkurenčna, odporna in trajnostna kmetijska proizvodnja** se FI izvajajo predvsem za namene:
- izboljšanja likvidnosti oziroma tekočega poslovanja kmetijskih gospodarstev;
- doseganja večje tržne usmerjenosti in prisotnosti na trgu;
- izboljšanja konkurenčnosti oziroma zvišanja dodane vrednosti kmetijskih proizvodov;

razvoja kmetijskih gospodarstev v povezavi s prehodom v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo.

V okviru področja **Spodbujanje generacijske prenove** se FI izvajajo predvsem za namene:
- olajšanja začetnega obdobja kmetovanja po prevzemu kmetijskega gospodarstva in lažjega financiranja razvoja kmetijskih gospodarstev mladih kmetov;
- izboljšanja konkurenčnosti, zvišanja dodane vrednosti kmetijskih proizvodov in večje tržne usmerjenosti kmetijskih gospodarstev mladih kmetov;
- razvoja kmetijskih gospodarstev mladih kmetov v povezavi s prehodom v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo;
- ustvarjanja novih delovnih mest na kmetijskih gospodarstvih mladih kmetov.

S tem so poleg ostalih ukrepov kmetijske politike, ki spodbujajo generacijsko prenovo, tudi FI prispevali k spodbuditvi mlade generacije za nadaljevanje tradicije kmetovanja na družinskih kmetijah in generacije prenosnikov, ki predaja kmetije svojim naslednikom, k hitrejšemu prenosu kmetij. Povprečna starost nosilcev kmetij v Sloveniji namreč znaša po popisu kmetijskih gospodarstev 2020 58 let.

2.2 Tržne vrzeli na področju finančnih instrumentov v kmetijstvu

Iz *Predhodne ocene FI in mnenja Evropske investicijske banke, ki je bilo pripravljeno k Predhodni oceni FI,* ter iz *Priloge k Predhodni oceni FI* izhaja, da obstajajo tržne vrzeli na področjih:
- MSP in velika podjetja v kmetijskem sektorju in na podeželju ter fizične osebe, ki imajo registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji;
- kmetijska podjetja in kmetije na podeželju, zlasti mlade kmete.

Kot možni finančni produkti za kmetijstvo in podeželje so opredeljene garancije (portfeljske ali individualne).

Iz *Priloge k Predhodni oceni FI* nadalje izhaja, da se mladi kmeti pri uvajanju svojih projektov pogosto soočajo s težavami. Ob pričetku kmetovanja imajo dostikrat stroške, povezane s prenosom lastništva kmetije. Ob prevzemu kmetije morajo namreč izplačati svoje starše (prenosnike) ter brate in sestre (sodediče), čeprav morda nimajo sredstev za to in niso pripravljeni, da bi banki zastavili v zavarovanje svojo kmetijo. V zvezi s tem so jamstva / zavarovanje, ki ga je treba zagotoviti, ključna težava za mlade

kmete. Največkrat morajo v zavarovanje posojila zastaviti celotno nepremičnino (ne glede na velikost kmetije).

Najbolj potrebni so finančni produkti, ki zagotavljajo boljši dostop do zajamčenih posojil in ki zmanjšujejo bančne zahteve glede zavarovanja s premoženjem. Garancijski instrument se šteje za pomembnega za financiranje kmetijskih gospodarstev, vključno z mladimi kmeti. Iz *Raziskave o potrebah po financiranju v kmetijskem in živilskopredelovalnem sektorju v Sloveniji* izhaja, da je v Sloveniji dostop do finančnih virov za kmetijske proizvajalce večja težava kot kjer koli drugje v EU-24. Največ težav pri dostopu do financ imajo majhna kmetijska gospodarstva[6], pri katerih znaša ocenjena finančna vrzel 860,3 milijona evrov.

Kmetom, ki nimajo kreditne ali poslovne zgodovine ali nimajo stabilnih poslovnih odnosov z banko, so pogosto ponujeni standardni finančni produkti za gospodinjstva, kot so potrošniška in hipotekarna posojila.

Tabela 1: Ocenjena finančna vrzel pri majhnih kmetijskih gospodarstvih po finančnih produktih (v milijonih evrov)

	Dolgoročno financiranje	**Srednjeročno financiranje**	**Kratkoročno financiranje**	**Kreditni limiti / linije**
Majhna kmetijska gospodarstva	537,7	179,4	74,5	68,7

Vir: Raziskava o potrebah po financiranju v kmetijskem in živilskopredelovalnem sektorju v Sloveniji, 2020 (*fi-compass*, 2020: Financial needs in the agriculture and agri-food sectors in Slovenia, Study report). Dostopno na: https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/ financial_needs_agriculture_agrifood_sectors_Slovenia.pdf.

Analiza povpraševanja po financiranju v kmetijstvu v obdobju 2023–2027 v Sloveniji, ki jo je MKM izvedel v letu 2022, je pokazala, da je za 57 % anketiranih[7] pridobivanje finančnih sredstev za investicije med ključnimi težavami, s katerimi se spoprijemajo v zadnjih treh letih.

Več kot polovica (57 %) anketiranih kmetovalcev uporablja za financiranje investicij in obratnih sredstev (na primer nakup gnojil, fitofarmacevtskih sredstev, materiala, plačilo stroškov elektrike, goriva, opreme, rezervnih delov, stroškov dela ipd.) lastna sredstva, pridobljena izven kmetijstva. Sledijo lastna sredstva, pridobljena iz opravljanja kmetijske dejavnosti (53 %), in nepovratna sredstva, pridobljena v okviru Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (46 %). Srednje- in dolgoročna posojila ter lizing je v zadnjih treh letih za financiranje investicij in obratnih sredstev uporabilo 21 % anketiranih, 14 % oziroma 13 % pa kratkoročna posojila, mikrokredit, bančne prekoračitve ali kreditne linije.

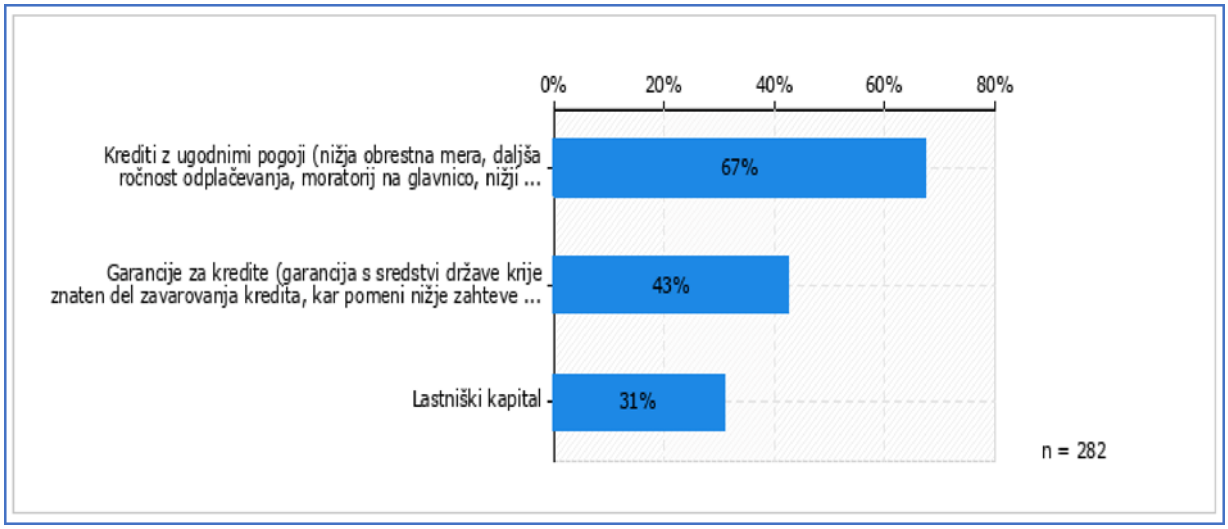
V povprečju anketiranci ocenjujejo dostop do finančnih sredstev za investicije in obratna sredstva kot težaven (povprečna ocena 3,8),[8] kot naj koristnejšo obliko FI pa navajajo kredite z ugodnimi pogoji.

[6] V raziskavi so bila kot majhna kmetijska gospodarstva opredeljena tista, ki imajo manj kot 20 hektarjev kmetijskih površin.

[7] Anketo o potrebah po finančnih instrumentih v kmetijstvu je v celoti ali delno izpolnilo 338 anketiranih kmetovalcev, poslana je bila na več kot 1.600 e-naslovov kmetijskih gospodarstev.

[8] Ocena 1 pomeni nobene težave, ocena 5 pomeni velike težave.

Slika 1: FI, ki so po oceni anketirancev naj koristnejši za njihovo kmetijsko gospodarstvo

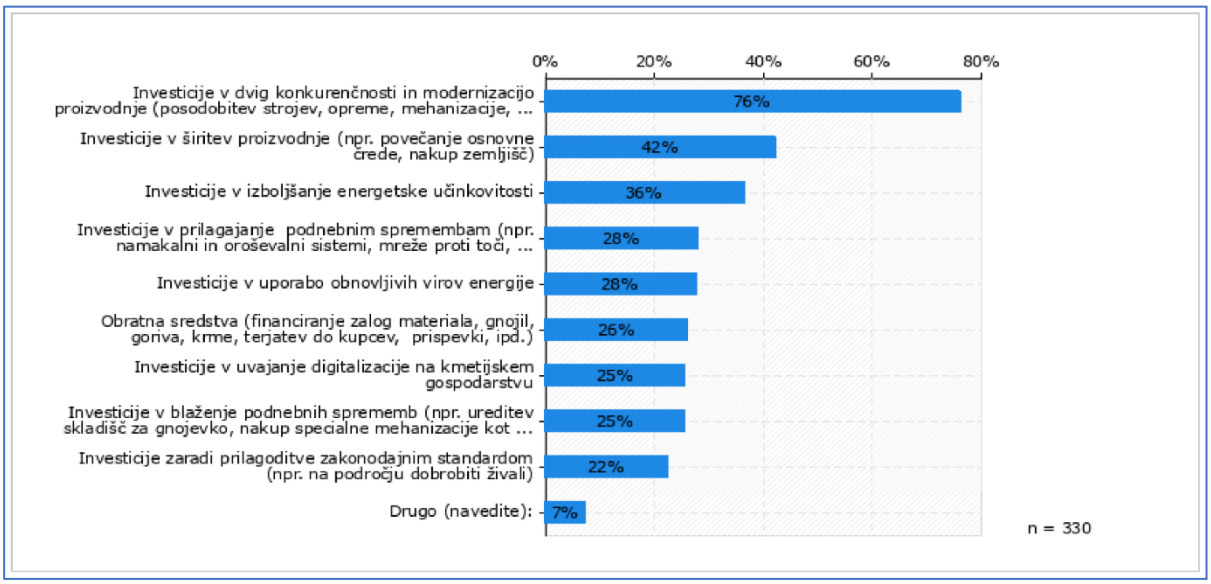

Vir: Analiza povpraševanja po financiranju v kmetijstvu v obdobju 2023–2027 v Sloveniji, MKM, 2022.

Dopolnilno dejavnost na kmetiji, ki kmetiji omogoča boljšo rabo proizvodnih zmogljivosti in delovnih moči kmetije ter pridobivanje dodatnega dohodka (kar je še posebej pomembno za majhne razvojne kmetije), ima registrirano tretjina anketiranih, od tega jih največ (48 anketiranih) opravlja predelavo primarnih kmetijskih pridelkov.

V obdobju 2023–2027 načrtujejo anketirani kmetovalci največ investicij na področju povečanja konkurenčnosti in posodobitve proizvodnje (kamor sodi posodobitev strojev, opreme, mehanizacije in podobno), nato investicije v širitev proizvodnje (na primer povečanje osnovne črede, nakup zemljišč) ter v izboljšanje energetske učinkovitosti. Investicije v prilagajanje podnebnim spremembam (vzpostavitev namakalnih oziroma oroševalnih sistemov, mrež proti toči), v uporabo obnovljivih virov energije, blaženje podnebnih sprememb (kot sta ureditev skladišč za gnojevko, nakup specialne mehanizacije za precizno gnojenje), v uvajanje digitalizacije oziroma v prilagajanje zakonodajnim zahtevam načrtuje manj kot tretjina anketiranih, kar je glede na cilje iz evropskega zelenega dogovora[9] (pre)majhen delež (slika 2).

Slika 2: Načrtovane investicije anketiranih kmetovalcev v obdobju 2023–2027

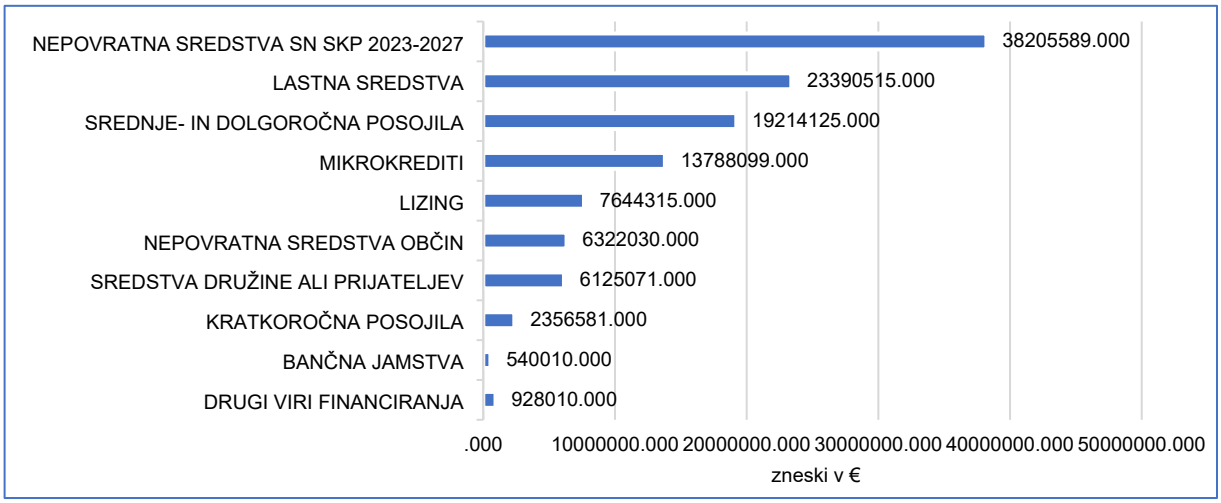

Vir: Analiza povpraševanja po financiranju v kmetijstvu v obdobju 2023–2027 v Sloveniji, MKM, 2022.

[9] Sporočilo Komisije Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final, 11. 12. 2019).

Ocena potrebnih finančnih sredstev za financiranje obratnih sredstev in načrtovanih investicij v obdobju 2023–2027[10] znaša skupaj 118,5 milijona evrov, od tega 44,5 milijona evrov nepovratnih sredstev, 44,5 milijona evrov povratnih virov financiranja (vključno z mikroposojili, srednje-– in dolgoročnimi posojili, bančnimi jamstvi, kratkoročnimi posojili in lizingom) ter 29,5 milijona evrov lastnih sredstev in sredstev družine. Med povratnimi viri financiranja so največje potrebe po srednje- in dolgoročnih posojilih ter mikroposojilih v skupni višini približno 33 milijonov evrov.

Slika 3: Ocenjena potrebna finančna sredstva s strani anketirancev za financiranje investicij in obratnih sredstev v kmetijstvu po virih financiranja v obdobju 2023–2027 (v evrih)

Vir: Analiza povpraševanja po financiranju v kmetijstvu v obdobju 2023–2027 v Sloveniji, MKM, 2022.

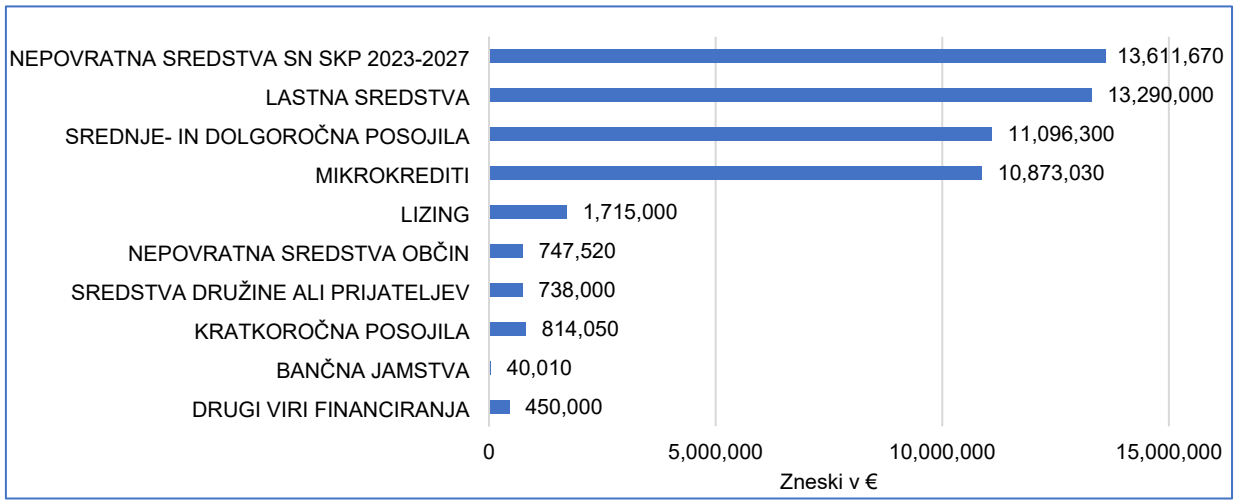
Ocenjene potrebe po finančnih sredstvih mladih kmetov

171 anketiranih mladih kmetov[11] ocenjuje, da bo v obdobju 2023–2027 za uresničitev razvoja svojih kmetijskih gospodarstev in za financiranje tekočega poslovanja potrebovalo 11,1 milijona evrov srednje- in dolgoročnih posojil ter 10,8 milijona mikroposojil (slika 4).

[10] 266 anketirancev je vrednostno ocenilo potrebna finančna sredstva po najmanj enem viru financiranja.

[11] Kot mladi kmeti so v analizi opredeljeni anketiranci, ki so stari od 18 do največ 40 let in so že prevzeli kmetijsko gospodarstvo ali pa načrtujejo prevzem kmetijskega gospodarstva v obdobju 2023–2027.

Slika 4: Ocenjena potrebna finančna sredstva mladih kmetov za financiranje investicij in obratnih sredstev v kmetijstvu po virih financiranja v obdobju 2023–2027 (v evrih)

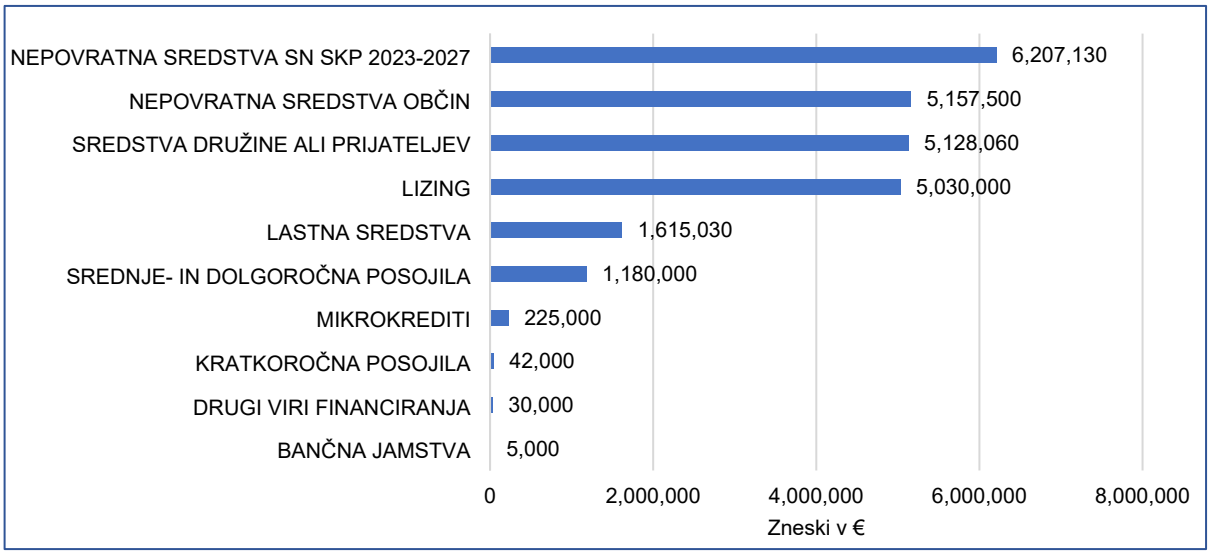

Vir: Analiza povpraševanja po financiranju v kmetijstvu v obdobju 2023–2027 v Sloveniji, MKM, 2022.

Ocenjene potrebe po finančnih sredstvih majhnih kmetij

29 anketiranih majhnih kmetij[12] ocenjuje, da bo v obdobju 2023–2027 za uresničitev razvoja svojih kmetijskih gospodarstev in za financiranje tekočega poslovanja potrebovalo skupno skoraj 1,2 milijona evrov srednje- in dolgoročnih posojil ter 0,2 milijona evrov mikroposojil. Hkrati predvidevajo, da bodo v razvoj vložili 6,7 milijona evrov lastnih sredstev in sredstev družine.

Slika 5: Ocenjena potrebna finančna sredstva majhnih kmetij za financiranje investicij in obratnih sredstev v kmetijstvu po virih financiranja v obdobju 2023–2027 (v evrih)

Vir: Analiza povpraševanja po financiranju v kmetijstvu v obdobju 2023–2027 v Sloveniji, MKM, 2022.

[12] Kot majhna kmetija je bila v analizi anketnih vprašalnikov opredeljena kmetija, ki obdeluje od 3,7 do 8,3 hektarja kmetijskih površin in redi od 1,9 do 6,8 glav velike živine (GVŽ) ali obdeluje od 4,2 do 7,1 hektarja kmetijskih površin in ne redi živali. Ker v času izvedbe ankete še ni bilo vzpostavljenega sistema izračuna standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev, so se za določitev spodnjega in zgornjega razreda uporabile povprečne vrednosti kmetijskih površin in števila glav velike živine na podlagi podatkov iz RKG za leto 2020, ki pomenijo približek standardnemu prihodku od 4.000 evrov do 11.999 evrov.

Pri finančni vrzeli je treba poleg možnega povpraševanja upoštevati tudi, da:

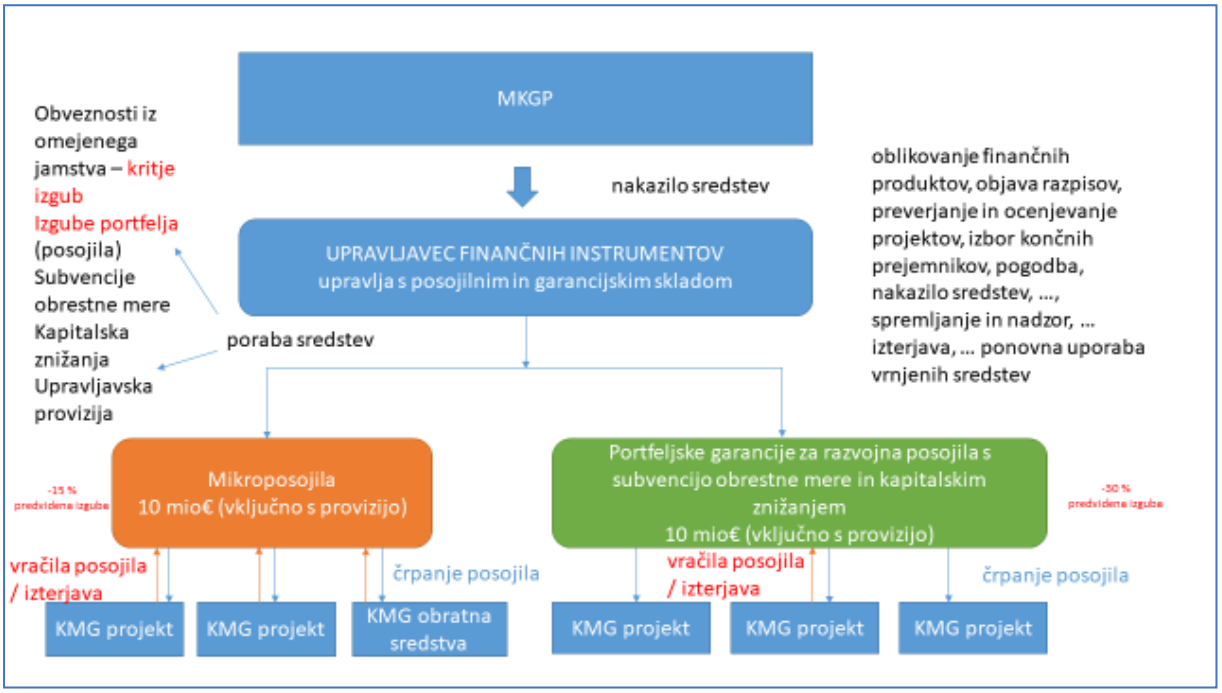
- možno povpraševanje ne bo nujno prešlo v dejansko;
- načrtovano obdobje izvajanja FI sovpada z večletnim finančnim okvirom EU;
- gre pri FI za novost pri dodeljevanju podpor v kmetijstvu, kjer je sicer značilna večja odvisnost od nepovratnih podpor;
- je poznavanje povratnih virov financiranja in finančnih produktov pri končnih prejemnikih omejeno in
- so negotovosti glede gibanj gospodarske aktivnosti v prihodnje.

3. NALOŽBENA STRATEGIJA IN NAČRTOVANJE FI

Finančni instrumenti se izvajajo preko upravljavca FI, s katerim je MKM v avgustu 2023 podpisal Pogodbo št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za izvajanje FI za obdobje 2023–2027, katere sestavni del je sporazum o financiranju.

Pogodba o dodelitvi sredstev za izvajanje FI v kmetijstvu se je z upravljavcem FI podpisala za obdobje do 31. 12. 2034, pri čemer je obdobje upravičenosti prvega obrata sredstev od podpisa pogodbe do 31. 12. 2027. To pomeni, da bo upravljavec lahko dodeljeval podporo iz FI končnim upravičencem do 31. 12. 2027.

Slika 6: Struktura upravljanja in izvajanja FI v kmetijstvu v obdobju 2023–2027 (pred spremembami)

Vir: MKM.

3.1 Izvedbeni pogoji

FI ni namenjen poplačilu že obstoječih kreditov ali lizing pogodb končnega prejemnika.

S sredstvi FI ni dovoljena refundacija že plačanih obveznostih končnega prejemnika.

FI se ne sme uporabiti za vnaprejšnje financiranje nepovratnih sredstev v primeru kombinacije FI z nepovratnimi sredstvi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020, SN SKP 2023–2027 oziroma lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj kmetijstva.

Splošni pogoji za končnega prejemnika ob vložitvi vloge za pridobitev podpore iz FI:

1. kmetijsko gospodarstvo je vpisano v Register kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu: RKG);
2. ima za nakazilo posojila odprt transakcijski račun na svoje ime v skladu s 35. členom ZKme-2;
3. če je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ima dejavnost, ki je v skladu z namenom podpore iz FI registrirana na ozemlju Republike Slovenije;
4. ni v postopku prisilne poravnave, poenostavljene prisilne poravnave, postopku finančnega prestrukturiranja, stečajnem postopku, postopku likvidacije ali prisilnega prenehanja, njegovih poslov iz drugih razlogov ne upravlja sodišče, ni opustil poslovne dejavnosti in na dan oddaje vloge ni v stanju insolventnosti na način kot to ureja zakon, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja;
5. ni v težavah, kot jih opredeljuje Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah (Uradni list RS, št. 5/17), ter ni v postopku pridobivanja državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih subjektov v težavah oziroma takšne pomoči ni prejel, ni v postopku prestrukturiranja oziroma prestrukturiranja ni neuspešno zaključil;
6. na dan oddaje vloge nima 50 evrov ali več neplačanih zapadlih obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih izterjuje davčni organ;
7. če je pravni subjekt in je zavezanec za oddajo obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja, ima predložene vse obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih 12 mesecev pred dnevom oddaje vloge;
8. izkaže ekonomsko upravičenost in tehnično izvedljivost naložbe oziroma projekta ter zaprto finančno konstrukcijo;
9. izkaže trg za lastne kmetijske proizvode oziroma lastne predelane kmetijske oziroma nekmetijske proizvode, kar je razvidno iz poslovnega načrta ali s predložitvijo veljavnih pogodb ali z razkritjem načrtovanih prihodkov od prodaje po kupcih ipd;
10. naložba se mora izvesti v skladu z načelom »da se ne škoduje bistveno« (Do No Significant Harm – DNSH) okoljskim ciljem Evropske unije iz 17. člena Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb in spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 oziroma vsaj v skladu z okoljskimi predpisi Republike Slovenije ali Evropske unije;
11. je kreditno sposoben v skladu z internimi pravili upravljavca FI.

Pogoji za končnega prejemnika zaradi državnih pomoči ali pomoči *de minimis:*

Ob dodelitvi podpore iz FI v skladu z Uredbo 2022/2472EU, Uredbo 2023/2831/EU ali Uredbo 1408/2013/EU za končnega prejemnika veljajo naslednji pogoji:,

– v vlogi na javni razpis mora opredeliti, ali je mikro, malo, srednje veliko ali veliko podjetje;

– pred datumom vložitve vloge na javni razpis ne sme začeti izvajati naložbe ali projekta, razen če gre za izjeme iz petega odstavka 6. člena Uredbe 2022/2472/EU ali za pomoč po pravilu *de minimis*, pri čemer lahko v primeru pomoči po pravilu *de minimis* upravičeni stroški nastanejo največ šest mesecev pred oddajo vloge na javni razpis, vendar ne pred 1. januarjem 2023;

– če se podpora iz FI dodeli v skladu z Uredbo 2022/2472/EU, ne sme biti podjetje v težavah, razen v primerih iz petega odstavka 1. člena Uredbe 2022/2472/EU;

– če se podpora iz FI dodeli v skladu z Uredbo 2022/2472, ne sme biti naslovnik neporavnanega naloga za izterjavo na podlagi predhodnega sklepa Evropske komisije, s katerim je bila pomoč, ki jo je dodelila Republika Slovenija, razglašena za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgom;

– ne sme biti naslovnik neporavnanega naloga za vračilo preveč izplačane pomoči *de minimis* ali državne pomoči na podlagi predhodnega poziva ministrstva, pristojnega za finance;

– če se podpora dodeli kot pomoč *de minimis*, mora v vlogi na javni razpis opredeliti oziroma navesti:

a) ali gre za enotno podjetje, in v tem primeru navesti podjetja, ki so z njim povezana;

b) podatke o vseh pomočeh *de minimis*, ki jih je končni prejemnik oziroma enotno podjetje prejelo v obdobju treh let pred dodelitvijo pomoči;

c) podatke o drugih že prejetih ali zaprošenih pomočeh za iste upravičene stroške ter predložiti zagotovilo, da z dodeljenim zneskom pomoči *de minimis* ne bodo presežene veljavne zgornje meje pomoči *de minimis* in največje dovoljene intenzivnosti oziroma zneski pomoči v skladu s pravili o državnih pomočeh.

Kombinacija podpore, ki se zagotavlja z nepovratnimi sredstvi in FI, lahko ob upoštevanju pravil o državni pomoči pokriva isti upravičen strošek (isto izdatkovno postavko), če skupna vsota vseh oblik podpore ne presega celotnega zneska zadevnega upravičenega stroška (izdatkovne postavke)[13] in če se s tem ne presežejo najvišje dovoljene intenzivnosti ali zneski pomoči v skladu s pravili o državni pomoči.

Posebni pogoji, ki jih mora izpolnjevati končni prejemnik ob oddaji vloge glede na vrsto naložbe/projekta, za katerega kandidira za pridobitev podpore iz FI:

- če se naložba/projekt nanaša na vzpostavitev, posodobitev oziroma širitev kapacitet dopolnilne dejavnosti na kmetiji s področja predelave kmetijskih proizvodov iz lastne pridelave oziroma trženja kmetijskih proizvodov iz lastne pridelave oziroma predelave, mora imeti dovoljenje za opravljanje take dopolnilne dejavnosti na kmetiji;
- če gre za naložbo v ureditev[14] objekta, mora predložiti pravnomočno gradbeno dovoljenje, če je tako predpisano z gradbenim zakonom oziroma predložiti izjavo, da to ni potrebno;
- če gre za naložbo v nakup opreme in končni prejemnik nima lastninske, solastninske ali stavbne pravice na nepremičnini, v/na kateri se izvaja ta naložba, mora vlogi priložiti dolgoročno pogodbo o najemu, zakupu ali služnosti za celotno obdobje trajanja posojila ter overjeno soglasje lastnika k naložbi, če to soglasje ni vsebovano v tej pogodbi. Če je končni prejemnik solastnik nepremičnine, na kateri se izvaja naložba v ureditev objekta, mora vlogi priložiti overjeno soglasje drugih solastnikov k naložbi za celotno obdobje trajanja posojila;
- če gre za naložbo v nakup opreme za obstoječi zahtevni ali manj zahtevni objekt, mora imeti objekt pravnomočno gradbeno dovoljenje ali uporabno dovoljenje;
- če gre za naložbo v ureditev odvzemnega objekta, mora predložiti vodno soglasje;
- če gre za naložbo v namakalni / oroševalni / protislanski sistem, mora predložiti pravnomočno odločbo o uvedbi namakanja v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča, ali drugi akt o uvedbi namakanja;
- če gre za naložbo v postavitev novega vinograda, mora predložiti dovoljenje v skladu s predpisom, ki ureja sistem dovoljenj za zasaditev vinske trte.

Končni prejemnik mora zagotoviti porabo podpore iz FI za ohranitev oziroma krepitev lastne kmetijske dejavnosti oziroma lastne dopolnilne dejavnosti na kmetiji še najmanj tri koledarska leta po zaključku

[13] Pavšalna podpora iz intervencije IRP24 podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov iz SN SKP 2023–2027 se za iste upravičene stroške ne more kombinirati s FI.

[14] Za ureditev objekta se šteje gradnja v skladu z gradbenim zakonom.

naložbe / projekta, kar se izkazuje s tem, da je kmetijsko gospodarstvo vpisano v RKG v treh zaporednih koledarskih letih po letu zaključka naložbe oziroma projekta[15].

Končni prejemnik mora izpolnjevati tudi druge pogoje, ki jih glede na vrsto FI, zakonske določbe, pravila o državni pomoči in interne akte zahteva upravljavec FI[16].

Neupravičeni stroški / naložbe, ki niso predmet podpore iz FI:

- naložbe oziroma stroški obratnih sredstev, ki niso namenjena za izvajanje dejavnosti/projekta končnega prejemnika oziroma so namenjena za osebno uporabo;
- gradnja, rekonstrukcija ali nakup stanovanjskih prostorov;
- gradnja, rekonstrukcija ali nakup poslovnih prostorov zaradi prodaje ali dajanja v najem,
- nakup ali zakup motornih vozil, namenjenih za prevoz ljudi;
- naložbe v vezano rejo in rejo v kletkah za vse vrste in kategorije rejnih živali;
- naložbe v proizvodnjo bioetanola in biodizla;
- naložbe v nepremičnine, na katerih se izvaja izvršba v skladu s predpisi, ki urejajo izvršbo in zavarovanje.

3.2 Načrtovani finančni produkti, ciljne skupine in ciljni kazalniki

Upravljavec FI mora vse finančne ugodnosti iz naslova sredstev MKM prenesti na končne prejemnike, zato mora biti ponudba FI za ciljno skupino končnih prejemnikov ugodnejša od tržne. Upravljavec FI bo prenos ugodnosti prikazal v naložbeni strategiji in poslovnem načrtu, ki bosta priloga sporazuma o financiranju.

3.2.1 Finančna produkta

Ob upoštevanju izsledkov Predhodne ocene FI, Priloge k Predhodni oceni FI ter potreb na trgu, izkazanih na podlagi izvedene ankete med kmetovalci, sta predlagana finančna produkta in ciljni skupini:

- mikroposojila (do 25.000 evrov) za majhne kmetije in mlade kmete;
- portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za razvojna posojila (do 1 milijon evrov) za mlade kmete.

Dejanska izvedba, podrobnejša vsebina in pogoji posameznega finančnega produkta so odvisni od razmer na trgu ter učinkovitosti posameznega finančnega produkta, kar se bo lahko z določbami iz sporazuma o financiranju prilagajalo razmeram na trgu oziroma potrebam ciljnih skupin.

V primeru, da bi sredstva MKM ostajala neporabljena, bodo določbe v sporazumu o financiranju omogočale prilagoditev sredstev povpraševanju tako med ciljnimi skupinami kot tudi med posameznimi FI oziroma tudi uvedbo novih FI.

KEFI in pogodba, sklenjena z upravljavcem FI, omogoča prilagajanje razmeram na trgu oziroma potrebam ciljnim skupin na način, da se lahko sredstva prerazporejajo tako med ciljnimi skupinami kot med posameznimi FI. Prva sprememba KEFI je bila že izvedena. Prerazporeditev sredstev, ki je bila izvedena z aneksom št. 1 k Pogodbi št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za FI, je znižala razpoložljiva sredstva za finančni instrument mikroposojila za 1.925.000 evorv in tako omogočila povečanje razpisanih razvojnih posojil z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim z nižanjem, dodatni vložek Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (SRRS) v višini 8.020.833 evrov. Na ta način se je omogočil neprekinjen dostop do finančnih virov za obe ciljni skupini: mladi kmeti in majhne kmetije.

---

[15] Upravljavec FI mora obveznost končnega prejemnika vnesti med pogodbena določila ob odobritvi podpore iz FI in preverjati izpolnjevanje pogoja.

[15] Na primer: končni prejemnik mora imeti kreditno sposobnost večjo od 1.

Predčasno nakazilo četrte tranše v letu 2025 in prerazporeditev sredstev, ki je bila izvedena z aneksom št. 2 k Pogodbi št. 2330-23-000071 o dodelitvi sredstev za izvajanje FI, je znižala razpoložljiva sredstva za finančni instrument mikroposojila za 1.925.000 evrov in tako omogočila povečanje razpisanih razvojnih posojil z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem, za dodatni vložek Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: SRRS) (SRRS) v višini 4.961.116 evrov. Iz naslova četrte tranše v višini 7.000.000 evrov pa je SRRS razpisal 8.268.750 evrov. Z aneksom št. 2 se je tako zagotovilo povečanje razpisanih sredstev za izvajanje finančnega instrumenta razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za 13.229.866 evrov.

Poraba sredstev za izvajanje finančnega instrumenta razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem poteka bistveno hitreje od pričakovanj. V obdobju od podpisa pogodbe do 31. 8. 2026 je bilo sklenjenih 158 pogodb v znesku 33.883.486,53 evra za razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem. V skladu z aneksom 2 k Pogodbi je razpisani znesek razvojnih posojil 40.544.450 evrov. Na podpis pogodbe čaka 13 pogodb v znesku 4.591.664 evrov, kar skupaj s sklenjenimi pogodbami znaša 38.475.132,53 evra oz. 95% razpisanega zneska. V obravnavi je 7 vlog z zaprošenim zneskom 2.742.032,37 evra. Če zaprošeni znesek prištejemo znesku sklenjenih pogodb in znesku pogodb v pripravi, vsota znaša 41.218.164,90 evra in presega razpisani znesek.Predlaga se ponovni obrat sredstev iz posojilnega in garancijskega sklada ter prerazporeditev sredstev iz posojilnega sklada v garancijski sklad. Višina sredstev posojilnega sklada za ponovni obrat znaša 1.043.291,18 evra. Predlaga se prerazporeditev vira za ponovni obrat iz posojilnega sklada v garancijski sklad in prva izvedba ponovnega obrata. Višina sredstev garancijskega sklada za ponovni obrat znaša 774.466,43 evra. Skupaj s prerazporejenimi sredstvi je za ponovni obrat sredstev na voljo 1.817.757,61 evra. Z izvedbo ponovnega obrata se iz sredstev SRRS povečajo razpisana sredstva za 5.301.793 evrov, kar pomeni, da bo skupaj razpisanih sredstev 45.846.243 evrov.

Navedeno ne vpliva na dinamiko izplačil sredstev iz proračuna.

Tabela 2: Predvidena višina sredstev MKM za FI v kmetijstvu po finančnih produktih in ciljnih skupinah v obdobju 2023–2027, pred in po spremembi 2 KEFI

Področje	**Finančni produkt**	**Predvidena višina vplačil sredstev MKM[17] v FI v EUR**				**Skupaj predvidena višina sredstev v EUR**	**Ciljna skupina in predvidena višina sredstev v EUR[18]**
		2023	**2024**	**2025**	**2026**		
Konkurenčna odporna in trajnostna kmetijska proizvodnja	Mikroposojila	1.000.000	2.500.000	2.874.046	0	6.374.046	Majhne kmetije: 3.187.023 Mladi kmeti: 3.187.023
Spodbujanje generacijske prenove	Portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim	2.000.000	2.500.000	9.125.954	0	13.625.954	Mladi kmeti: 13.625.954

[17] Vključno s provizijo za upravljanje.

[18] Predvidena delitev sredstev za FI mikroposojila po posamezni ciljni skupini se bo lahko z določbami iz sporazuma o financiranju sproti prilagajala glede na potrebe po trgu.

	znižanjem za razvojna posojila						
Skupaj		**3.000.000**	**5.000.000**	**12.000.000**	**0**	**20.000.000**	

Vir: MKM.

V sporazumu o financiranju se je upravljavec FI zavezal k stalnemu plasiranju sredstev FI do končnih prejemnikov v obdobju upravičenosti, dokler bodo na voljo sredstva MKM. Po napovedih bodo sredstva za izvajanje razvojnih posojil z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem pošla že z vlogami, ki so trenutno v obravnavi, zato se predlaga ponovni obrat.

3.2.1.1 Mikroposojila

Finančni produkt mikroposojila je namenjen majhnim kmetijam in mladim kmetom za naložbe v osnovna sredstva in za financiranje obratnih sredstev, pri čemer se mikroposojilo lahko odobri tudi le za nakup obratnih sredstev. Gre za standardizirani finančni produkt, katerega namen je olajšati financiranje tekočega poslovanja končnih prejemnikov in prispevati k razvoju predvsem majhnih kmetij.

Namen FI je podpora končnim prejemnikom pri:
- izboljšanju likvidnosti oziroma tekočega poslovanja kmetijskih gospodarstev;
- doseganju večje tržne usmerjenosti in prisotnosti na trgu;
- izboljšanju konkurenčnosti oziroma zvišanju dodane vrednosti kmetijskih proizvodov;
- razvoju kmetijskih gospodarstev v povezavi s prehodom v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo.

Cilji:
- ohranitev kmetijske proizvodnje,[19]
- večja tržna usmerjenost oziroma prisotnost na trgu,
- večja stroškovna učinkovitost,
- prehod na trajnostne kmetijske prakse.

Kazalniki:[20]
- število odobrenih mikroposojil (tudi ločeno po posamezni ciljni skupini),
- število kmetijskih gospodarstev (tudi ločeno po posamezni ciljni skupini),
- vrednost odobrenih mikroposojil (tudi ločeno po posamezni ciljni skupini).

Tabela 3: Okvirni pogoji finančnega produkta mikroposojila

Ciljna skupina	majhne kmetije mladi kmeti
Znesek mikroposojila	od 5.000 evrov do vključno 25.000 evrov
Ročnost mikroposojila	do 5 let, vključno z moratorijem
Moratorij	do 12 mesecev
Obrestna mera	0 %
Zavarovanje	10 bianco podpisanih menic z nepreklicno menično izjavo in nalogom za plačilo menic

[19] Še posebej v povezavi z neugodnimi vremenskimi razmerami kot so suša, toča, pozeba ipd. bo FI omogočal hitro pridobitev finančnih sredstev za na primer nakup gnojil, krme ipd.

[20] Kazalnike tržne usmerjenosti, stroškovne učinkovitosti, prehoda na trajnostne kmetijske prakse (na primer biotska raznovrstnost, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, učinkovito upravljanje naravnih virov – voda, tla) na ravni finančnega produkta opredeli upravljavec FI.

Stroški odobritve in vodenja mikroposojila[21]	-
Namen	osnovna sredstva obratna sredstva (lahko tudi do 100 % upravičenih stroškov)
Upravičeni stroški	– stroški nakupa ali zakupa opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, vključno z nakupom rejnih živali, ureditvijo trajnih nasadov – stroški gradnje, adaptacije ali nakupa nepremičnin, vključno z nakupom kmetijskih zemljišč – stroški materiala, trgovskega blaga in storitev – davek na dodano vrednost, če se podpora nanaša na nabave blaga ali storitev, ki jih bo upravičenec uporabil za namene dejavnosti ali transakcij, v zvezi s katerimi se v skladu s predpisi o DDV ne šteje za davčnega zavezanca, ali za namene dejavnosti ali transakcij, ki so v skladu s predpisi o DDV oproščene plačila DDV, brez pravice do odbitka DDV. Upravičenec, ki uveljavlja DDV kot upravičen strošek projekta, pod kazensko odgovornostjo poda izjavo, da v skladu z DDV zakonodajo ne more odbijati vstopnega DDV, plačanega za nabave blaga ali storitev v okviru izvajanja projekta, za katerega mu je bila dodeljena podpora. Upravičenec v izjavi navede razlog, na podlagi katerega ne more odbijati vstopnega DDV, in sicer da se nabave blaga ali storitev v okviru izvajanja projekta nanašajo na eno izmed naslednjih dejavnosti: – opravljanje oproščene dejavnosti brez pravice do odbitka DDV; – opravljanje dejavnosti, v zvezi s katerimi se upravičenec ne šteje za davčnega zavezanca, kot je opredeljen v 5. členu Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B, 122/23 in 104/24).
Vrsta pomoči	pomoč *de minimis*
Višina posojila	do 100 % upravičenih stroškov
Datum upravičenosti (nastanka) stroškov	največ 6 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis (vendar ne pred 1. 1. 2023) in največ 12 mesecev po odobritvi mikroposojila in se ustrezno prilagodi vsebini upravičenih stroškov, pri čemer se mikroposojilo ne sme uporabiti za refundacijo že plačanih računov
Namenjena sredstva MKM za FI	10 milijonov evrov, vključno s provizijo upravljavcu FI
Ocena izgube portfelja	15 % vrednosti odobrenih mikroposojil

[21] Upravljavec FI ne sme zaračunati končnemu prejemniku stroškov odobritve in vodenja mikroposojila, nadomestil v primeru predčasnega odplačila posojila oziroma nadomestil za nečrpani del posojila, lahko pa zaračuna stroške spremembe posojilne pogodbe, kadar je razlog za takšno spremembo na strani končnega prejemnika.

Pričakovani učinek finančnega vzvoda	1[22]

Končni prejemnik lahko v obdobju 2023–2027 prejme največ dve mikroposojili oziroma največ do skupne odobrene vrednosti 50.000 evrov.

Primeri ciljev končnih prejemnikov na ravni projekta/naložbe:
- ohranitev obsega kmetijskih površin, staleža rejnih živali;
- posodobitev oziroma povečanje proizvodnih kapacitet;
- povečanje prihodkov iz kmetijske dejavnosti;
- znižanje proizvodnih stroškov;
- doseganje prihodka iz registrirane dopolnilne dejavnosti na kmetiji ali vzpostavitev nove dopolnilne dejavnosti na kmetiji – s področja predelave kmetijskih proizvodov iz lastne pridelave oziroma trženja kmetijskih proizvodov iz lastne pridelave oziroma predelave;
- vključitev v shemo kakovosti;
- vzpostavljena nova prodajna pot (npr. spletna trgovina, ureditev prodajnega mesta na kmetiji, pogodba o dobavi javnemu zavodu, vključenost v organizacijo ali skupino proizvajalcev, pogodba o odkupu s trgovcem na debelo/drobno, z zadrugo, predelovalnim podjetjem);
- izvajanje kmetijskih praks z uporabo strojev, naprav oziroma opreme, ki prispevajo k ohranitvi / izboljšanju rodovitnosti tal, zmanjšanju porabe vode, energije, FFS, antibiotikov ipd.

3.2.1.2 Portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za razvojna posojila

Namen portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem je zagotovitev ugodnosti za končnega prejemnika, to so manjše zahteve po zavarovanju, nižje obrestne mere (zaradi subvencije obrestne mere), daljše obdobje vračila posojila, daljše obdobje odloga odplačevanja posojila ter pretvorba dela posojila v nepovratna sredstva ob doseganju[23] vnaprej določenih merljivih ciljev iz podprtih naložb/projektov.

Finančni produkt portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem je namenjen mladim kmetom za naložbe v osnovna sredstva in za financiranje obratnih sredstev v povezavi z naložbo.

Finančni produkt je zagotovljen v okviru instrumenta za porazdelitev tveganj, kjer del tveganja prevzema tudi upravljavec FI, ki bo odobraval razvojna posojila iz svojega namenskega premoženja. Portfeljska garancija bo vnaprej zagotovljena upravljavcu FI za oblikovanje portfelja novih razvojnih posojil in bo lahko krila morebitne izgube posojilodajalca[24] (izgube, ki so povezane z neplačevanjem glavnice oziroma obresti posojila) do največ 30 % vrednosti ciljnega portfelja (t. i. omejena portfeljska garancija), pri čemer bo posamezno razvojno posojilo zavarovano z garancijo v višini 80 %.

Izgube, ki jih portfeljska garancija krije pri portfelju novih upravičenih razvojnih posojil mladim kmetom, skupno ne presegajo najvišjega dovoljenega zneska za garancije. Najvišji dovoljeni znesek za garancije, ki je najvišja možna odgovornost v okviru tega FI, je rezultat obsega ciljnega portfelja posojil, pomnoženega z obsegom jamstva za vsako posamezno posojilo (80 %) in najvišjo dovoljeno stopnjo jamstva (30 %). Način in skrajni rok unovčitve garancije se določita v sporazumu o financiranju.

[22] Vključno s ponovno uporabo sredstev v času obdobja upravičenosti (do 31. 12. 2027).

[23] Ob doseganju merljivega cilja naložbe v povečanje energetske učinkovitosti kmetijske proizvodnje (na primer zmanjšanje porabe energije pri kmetijski proizvodnji za 30 %), ki ga je mogoče neodvisno preveriti, se končnemu prejemniku del posojila pretvori v nepovratna sredstva.

[24] Upravljavec FI (= posojilodajalec) iz svojega namenskega premoženja razpiše razvojna posojila in oblikuje portfelj novih razvojnih posojil, ki so predmet omejene portfeljske garancije.

Hkrati s portfeljsko garancijo krije FI tudi del lastne obrestne mere upravljavca FI v obliki subvencije obrestne mere, ki se izplača upravljavcu FI, in del pretvorbe dela posojila v nepovratna sredstva (kapitalsko znižanje), ki se prav tako izplača upravljavcu FI.[25]

Namen FI je podpora končnim prejemnikom pri:

- zmanjšanju težav (mladih kmetov) pri dostopanju do povratnih virov financiranja[26] v začetnem obdobju kmetovanja po prevzemu kmetijskega gospodarstva;
- izboljšanju konkurenčnosti, zvišanju dodane vrednosti kmetijskih proizvodov in doseganju večje tržne usmerjenosti kmetijskih gospodarstev mladih kmetov;
- razvoju kmetijskih gospodarstev mladih kmetov v povezavi s prehodom v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo.

Cilji:

- izboljšanje splošne učinkovitosti in konkurenčnosti kmetijske proizvodnje;
- doseganje višje dodane vrednosti kmetijskih proizvodov, večje tržne usmerjenosti in kakovosti;
- prehod v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo;
- uvajanje inovativnih načinov reje oziroma kmetijske proizvodnje;
- spodbuditev generacijske prenove;
- ustvarjanje novih delovnih mest na kmetijskih gospodarstvih mladih kmetov;
- ohranitev kmetijske proizvodnje.[27]

Na ravni finančnega produkta se oblikuje nižja obrestna mera[28] za naložbe/projekte, katerih cilj je prehod v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo.

To so:

- naložbe/projekti, povezani z uvajanjem preciznega (digitalnega) kmetijstva,[29] ki omogočajo natančnejše izvajanje delovnih opravil (kot so setev, gnojenje, škropljenje, namakanje ipd.) s ciljem optimizacije rabe vložkov ter prispevajo k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju

[25] V sporazumu o financiranju se lahko opredeli, da se delež sredstev za izvajanje garancijskega FI nameni projektom/naložbam za na primer ekološko kmetovanje.

[26] Predvsem zaradi pomanjkanja kreditne zgodovine v povezavi s pomanjkanjem knjigovodstva in poslovne zgodovine, pomanjkanja sposobnosti zavarovanja posojila s premoženjem, nizke sposobnosti odplačevanja, pomanjkanja interesa komercialnih bank za financiranje kmetijskega sektorja zaradi večje tveganosti. Mladi kmeti pogosto nimajo potrebnega zavarovanja, ali pa komercialne banke njihove ekonomsko upravičene projekte obravnavajo kot preveč tvegane.

[27] V primeru obnove proizvodnih zmogljivosti, prizadetih zaradi naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, (kot so suša, toča, poplava, pozeba, ipd.), bolezni živali in škodljivih organizmov rastlin, zaščitenih živali ter za preprečevanje škode zaradi takih dogodkov in dejavnikov.

[28] Nižja obrestna mera na ravni finančnega produkta pomeni višjo subvencijo obrestne mere, ki jo MKM izplača upravljavcu FI.

[29] Naložbe v precizno (digitalno) kmetijstvo kot so samo vozeče platforme za kmetijstvo s tritočkovnim vpetjem (klasičnih) kmetijskih priključkov, delno ali popolnoma avtonomni kmetijski roboti, kmetijski priključki s senzorji, ki zagotavljajo preciznejše delo v poljedelstvu, vrtnarstvu, sadjarstvu, vinogradništvu ipd., GPS (RTK) sistemi za samodejno vodenje in upravljanje traktorjev in priključkov oziroma za samodejno krmiljenje, molzni roboti, pametne kuhinje in pametni samovozni krmilni stroji za pripravo krmnega obroka, škropilni/pršilni računalniki, senzorski sistemi s programskim orodjem za namakanje, senzorski sistemi za analizo in upravljanje mikroklime v hlevih, rastlinjakih, proizvodnih halah, sistemi za pameten variabilen nanos živinskih gnojil (NIR senzor za analizo gnojevke), žetveni stroji s GPS spremljanjem količine pridelka, ter senzorji za spremljanje kakovosti pridelka (NIR senzor), različna programska oprema za obdelavo in pripravo podatkov za precizno kmetijstvo (evidence, karte za variabilno gnojenje, škropljenje, setev, pametno vzorčenje tal in izdelava gnojilnih načrtov, izdelava fiksnih voznih stez itd.), senzorski sistemi ali pametne ušesne znamke za spremljanje živali (zdravstveno stanje, teža, gibanje itd.), daljinski nadzorni sistemi za avtomatsko spremljanje oziroma zatiranje škodljivih organizmov ali bolezni.

nanje, spodbujajo učinkovito upravljanje naravnih virov ali prispevajo k ohranitvi biotske raznovrstnosti;[30]
- naložbe/projekti, povezani z nadomeščanjem fosilnih virov z uvajanjem oziroma širitvijo proizvodnje energije iz obnovljivih virov (OVE), povečanjem energetske učinkovitosti kmetijske proizvodnje;
- naložbe/projekti, povezani z izgradnjo oziroma tehnološko posodobitvijo namakalnih sistemov in nakupom namakalne opreme;
- naložbe v sisteme zaščite proti toči ali zmrzali;
- naložbe v kmetijsko mehanizacijo in opremo z nizkimi izpusti toplogrednih plinov;
- naložbe/projekti, povezani z zagotavljanjem pokritih skladiščnih zmogljivosti za najmanj devet mesečno skladiščenje živinskih gnojil;
- naložbe/projekti za izboljšanje dobrega počutja živali z uvajanjem nadstandardnih pogojev reje;[31]
- naložbe/projekti ekoloških kmetov, ki imajo najmanj 50 % kmetijskih površin v ekološki pridelavi v letu pred letom vložitve vloge.

Za naložbe/projekte, povezane z nadomeščanjem fosilnih virov z uvajanjem oziroma širitvijo proizvodnje energije iz obnovljivih virov (OVE), večjo energetsko učinkovitostjo kmetijske proizvodnje, zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov z uporabo kmetijske mehanizacije in opreme, ki za delovanje ne uporabljajo fosilnih goriv ali s povečanjem kmetijskih površin v ekološki pridelavi, se na ravni finančnega produkta poleg nižje obrestne mere lahko oblikuje kapitalsko znižanje ob doseganju[32] vnaprej določenih merljivih ciljev naložbe / projekta.

Merljivi cilji naložbe/projekta se podrobneje opredelijo v sporazumu o financiranju. Doseganje merljivih ciljev naložbe/projekta preveri upravljavec FI na podlagi poročila končnega prejemnika o zaključku naložbe/projekta in dokazil, ki se podrobneje opredelijo v javnem razpisu.

Višino kapitalskega znižanja na ravni finančnega produkta opredeli upravljavec FI, v odstotku od višine upravičenih stroškov naložbe/projekta brez DDV, pri čemer je kapitalsko znižanje lahko različno glede na področja naložb/projektov. Kapitalsko znižanje ne sme presegati 5 % upravičenih stroškov naložbe/projekta brez DDV in hkrati ne več kot 10.000 evrov. Na ravni končnega prejemnika se opredeli v višini števila anuitet oziroma obrokov odplačila glavnice in rednih obresti, ki jih upravljavec FI odpiše končnemu prejemniku zaradi izpolnitve merljivega cilja. Odpis obveznosti končnemu prejemniku se izvede ob koncu ročnosti posojila na način, da se skrajša odplačilna doba posojila. Upravljavec FI si ob koncu ročnosti posojila izplača kapitalsko znižanje iz sredstev, namenjenih izvajanju garancijskega FI.

---

[30] Primer naložb, ki prispevajo k ohranitvi biotske raznovrstnosti, so neproduktivne naložbe, povezane z izvajanjem naravovarstvenih podintervencij SN SKP 2023–2027.

[31] Nadstandardni pogoji reje v skladu s predpisom, ki ureja izvajanje naložb v osnovna sredstva v kmetijstvu in živilstvu, iz SN SKP 2023-2027.

[32] Primeri merljivih ciljev naložbe/projekta:

– povečanje energetske učinkovitosti kmetijske proizvodnje: zmanjšanje porabe energije pri kmetijski proizvodnji za najmanj 30 % ali količina prihranjene energije, določene z meritvijo in/ali oceno porabe pred izvedbo naložbe/projekta za izboljšanje energetske učinkovitosti in po njej;

– uvajanje/širitev uporabe energije iz obnovljivih virov (OVE): najmanj 50 % skupne porabe energije pri kmetijski proizvodnji je pridobljeno iz OVE;

– zmanjšanje emisij toplogrednih plinov: zamenjava obstoječe kmetijske mehanizacije oziroma opreme na fosilna goriva s kmetijsko mehanizacijo oziroma opremo, ki za delovanje ne uporablja fosilnih goriv; zagotavljanje pokritih skladiščnih zmogljivosti za več kot devetmesečno skladiščenje živinskih gnojil;

– povečanje kmetijskih površin v ekološki pridelavi.

Kazalniki:[33]

- število podprtih kmetijskih gospodarstev (ločeno za mlade kmete, ki so vključeni v ekološko kmetovanje);
- število odobrenih posojil, za katere je izdana portfeljska garancija (ločeno za mlade kmete, ki so vključeni v ekološko kmetovanje);
- vrednost odobrenih posojil (ločeno za mlade kmete, ki so vključeni v ekološko kmetovanje);
- število podprtih naložb / projektov s kapitalskim znižanjem (glede na vrsto naložbe/projekta).

Tabela 4: Okvirni pogoji finančnega produkta portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem

Ciljna skupina	mladi kmeti
Znesek posojila, zavarovanega s portfeljsko garancijo	od 25.001 evra do 1.000.000 evrov
Ročnost	od 5 do 20 let
Moratorij	do 5 let
Obrestna mera[34]	fiksna obrestna mera za naložbe/projekte[35] prehoda v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo fiksna obrestna mera za druge naložbe/projekte
Kapitalsko znižanje	za naložbe/projekte v povečanje energetske učinkovitosti kmetijske proizvodnje, nadomeščanje fosilnih virov z uvajanjem ali širitvijo energije iz obnovljivih virov (OVE), zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ali povečanje kmetijskih površin v ekološki pridelavi, ob doseganju vnaprej določenih merljivih ciljev iz podprtih naložb/projektov[36]
Zavarovanje	portfeljska garancija krije 80 % izgube na posameznem posojilu, kritem z jamstvom, do maksimalnega zneska garancijske kvote za portfelj novih razvojnih posojil (omejena porfeljska garancija 30 %) tveganje, ki ga zadrži upravljavec FI, ni nižje od 20 % zneska posameznega posojila in se zavaruje v skladu s pravili upravljavca FI, vendar največ do 1,2-kratnika nezavarovanega dela posojila[37]
Stroški odobritve in vodenja razvojnega posojila[38]	-
Stroški garancije	-
Namen	osnovna sredstva

[33] Kazalnike tržne usmerjenosti, stroškovne učinkovitosti, prehoda v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo, uvedbe inovativnih načinov reje oziroma kmetijske proizvodnje ipd. na ravni finančnega produkta opredeli upravljavec FI.

[34] V sporazumu o financiranju se na ravni finančnega produkta lahko za sklope naložb/projektov oblikujejo različne obrestne mere, ki pa so nižje od lastne obrestne mere upravljavca FI, ki znaša 1,5 %. Razliko med obrestno mero, ki jo plača končni prejemnik, in lastno obrestno mero upravljavca FI si upravljavec FI izplača iz sredstev, namenjenih za izvajanje garancijskega FI.

[35] V primeru, da naložba/projekt vključuje najmanj 50 % upravičenih stroškov, ki spadajo v okvir prehoda v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo.

[36] V sporazumu o financiranju se določi najvišja višina kapitalskega znižanja (na primer: v višini zadnjih dveh anuitet oziroma obrokov odplačila glavnice in obresti, vendar največ 10.000 evrov), ki si ga upravljavec izplača iz sredstev, namenjenih za izvajanje garancijskega FI.

[37] V sporazumu o financiranju se lahko podrobneje opredeli, kaj je lahko predmet zavarovanja in do katere višine.

[38] Upravljavec FI ne sme zaračunati končnemu prejemniku stroškov odobritve in vodenja posojila, nadomestil v primeru predčasnega odplačila posojila oziroma nadomestil za nečrpani del posojila, lahko pa zaračuna stroške spremembe posojilne pogodbe, kadar je razlog za takšno spremembo na strani končnega prejemnika.

	obratna sredstva v povezavi z naložbo/projektom (do največ 30 %)
Upravičeni stroški	– stroški nakupa ali zakupa opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, vključno z nakupom rejnih živali, ureditvijo trajnih nasadov – stroški gradnje, adaptacije ali nakupa nepremičnin, vključno z nakupom kmetijskih zemljišč – splošni stroški, povezani s stroški iz prejšnjih dveh odstavkov, kot so plačila za storitve arhitektov, inženirjev in svetovalcev, plačila za storitve svetovanja v zvezi z okoljsko in ekonomsko trajnostjo, trajnostno energijo, energijsko učinkovitostjo ter proizvodnjo in uporabo energije iz obnovljivih virov, vključno s stroški za študije izvedljivosti – stroški materiala, trgovskega blaga in storitev – stroški iz naslova prevzema kmetije: a) izplačilo dednih deležev sorojencem, b) dokup let zavarovalne dobe za izpolnitev pogojev za upokojitev prenosnika v skladu z zakonom, ki ureja sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ali izplačevanje mesečne rente[39] prenosniku največ 24 mesecev – davek na dodano vrednost, če se podpora nanaša na nabave blaga ali storitev, ki jih bo upravičenec uporabil za namene dejavnosti ali transakcij, v zvezi s katerimi se v skladu s predpisi o DDV ne šteje za davčnega zavezanca, ali za namene dejavnosti ali transakcij, ki so v skladu s predpisi o DDV oproščene plačila DDV, brez pravice do odbitka DDV. Upravičenec, ki uveljavlja DDV kot upravičen strošek projekta, pod kazensko odgovornostjo poda izjavo, da v skladu z DDV zakonodajo ne more odbijati vstopnega DDV, plačanega za nabave blaga ali storitev v okviru izvajanja projekta, za katerega mu je bila dodeljena podpora. Upravičenec v izjavi navede razlog, na podlagi katerega ne more odbijati vstopnega DDV, in sicer da se nabave blaga ali storitev v okviru izvajanja projekta nanašajo na eno izmed naslednjih dejavnosti: – opravljanje oproščene dejavnosti brez pravice do odbitka DDV; – opravljanje dejavnosti, v zvezi s katerimi se upravičenec ne šteje za davčnega zavezanca, kot je opredeljen v 5. členu Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B, 122/23 in 104/24)[40].

[39] Višina mesečne rente ne presega osnovnega zneska minimalnega dohodka (465,34 evra).

[40] V nepovratnem delu FI (kot je kapitalsko znižanje) veljajo pravila ista pravila kot pri Okvirni pogoji finančnega produkta mikroposojila (str. 17).

Vrsta pomoči	shema državne pomoči, pomoč *de minimis*
Višina posojila	do 100 % upravičenih stroškov
Datum upravičenosti stroškov	od dneva oddaje vloge na javni razpis, razen če gre za pomoč *de minimis*, kjer lahko nastanejo stroški največ 6 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis (vendar ne pred 1. 1. 2023)
Namenjena sredstva MKM za FI	do 10 milijonov evrov, vključno s provizijo za upravljanje, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem najmanj 25 % sredstev[41] se nameni za ekološko kmetovanje[42]
Ocena izgube	30 % portfelja razvojnih posojil
Multiplikacijsko razmerje	4,16

Primeri ciljev končnih prejemnikov na ravni projekta/naložbe:

- posodobitev oziroma povečanje proizvodnih kapacitet;
- povečanje prihodkov iz kmetijske dejavnosti;
- znižanje proizvodnih stroškov;
- doseganje prihodka iz registrirane dopolnilne dejavnosti na kmetiji ali vzpostavitev nove dopolnilne dejavnosti na kmetiji – s področja predelave kmetijskih proizvodov iz lastne pridelave oziroma trženja kmetijskih proizvodov iz lastne pridelave oziroma predelave;
- vključitev v shemo kakovosti;
- vzpostavljena nova prodajna pot (npr. spletna trgovina, ureditev prodajnega mesta na kmetiji, pogodba o dobavi javnemu zavodu, vključenost v organizacijo ali skupino proizvajalcev, pogodba o odkupu s trgovcem na debelo/drobno, z zadrugo, predelovalnim podjetjem);
- novo delovno mesto na kmetijskem gospodarstvu mladega kmeta za najmanj polovični delovni čas;
- učinkovitejše upravljanje naravnih virov z uvedbo preciznega (digitalnega) kmetovanja;
- zmanjšanje rabe energije pri kmetijski proizvodnji;
- prispevek k ohranjanju biotske raznovrstnosti z uvedbo trajnostne kmetijske prakse;
- uvedba nadstandardnih pogojev reje živali;
- povečanje samooskrbe z električno energijo iz OVE;
- uvedba biogospodarstva in krožnega gospodarstva na ravni kmetijskega gospodarstva;
- ohranitev ali povečanje kmetijskih površin v ekološki pridelavi;
- obnova proizvodnih zmogljivosti, prizadetih zaradi naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, bolezni živali, škodljivih organizmov rastlin ipd.

3.2.2 Ciljni skupini

Ciljni skupini končnih prejemnikov sta mladi kmeti in majhne kmetije, ki so dejavni v primarni kmetijski proizvodnji, predelavi kmetijskih proizvodov v kmetijske ali nekmetijske proizvode oziroma trženju kmetijskih proizvodov iz lastne pridelave ali predelave.

3.2.2.1 Mladi kmeti

Mladi kmet pomeni fizično ali pravno osebo, ki je ob oddaji vloge na javni razpis za pridobitev podpore iz FI:

[41] Sredstva za izvajanje garancijskega FI brez provizije za upravljanje.

[42] Po podatkih RKG ima na dan 13. 3. 2023 najmanj 80 % vseh svojih kmetijskih površin v ekološki pridelavi 2.891 kmetijskih gospodarstev, od teh jih ima 1.694 v ekološki pridelavi vse svoje površine.

– nosilec kmetijskega gospodarstva, kar je razvidno iz RKG; v primeru pravne osebe je to družbenik enoosebne gospodarske družbe, ki je hkrati tudi poslovodja te gospodarske družbe (kot nosilec kmetijskega gospodarstva je v RKG vpisana pravna oseba);
– stara do vključno 40 let;
– ima potrebno znanje in spretnosti. Kot potrebno znanje in spretnosti za opravljanje kmetijske dejavnosti se štejejo najmanj tri leta delovnih izkušenj na kmetijskem gospodarstvu.

Za delovne izkušnje na kmetijskem gospodarstvu se štejejo:

1. najmanj tri leta vključenosti v obvezno oziroma prostovoljno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti ter v obvezno zdravstveno zavarovanje kot kmet v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje. Izpolnjevanje pogoja se izkazuje z zavarovalnima podlagama 051 ali 052 oziroma z zavarovalno podlago 007 v povezavi z zavarovalno podlago 064 ali 065,
2. članstvo na kmetijskem gospodarstvu, ki se ugotavlja na podlagi podatkov v RKG, ali
3. izkušnje iz opravljanja kmetijske dejavnosti, kar mladi kmet dokazuje z:
– izjavo fizične osebe, ki je bila v času pridobivanja izkušenj mladega kmeta nosilec kmetijskega gospodarstva, na katerem je mladi kmet te izkušnje pridobil. To izjavo lahko predloži le oseba, ki je bila najmanj tri leta vpisana v RKG kot nosilec kmetijskega gospodarstva;
– ne glede na prejšnjo alinejo v primeru smrti fizične osebe, ki je bila nosilec na kmetijskem gospodarstvu v času pridobivanja izkušenj mladega kmeta, lahko izjavo predloži:
a) novi nosilec, ki to postane v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, če novi nosilec ni mladi kmet, ali
b) oseba, ki je bila v času pridobivanja izkušenj solastnik zadevnega kmetijskega gospodarstva, če solastnik ni mladi kmet.

Velikost ciljne skupine

Na dan 20. 2. 2023 je bilo v RKG vpisanih:
– 11.137 nosilcev kmetijskih gospodarstev, ki so stari 40 let ali manj;
– 11.819 nosilcev kmetijskih gospodarstev, ki so starejši od 40 let in imajo hkrati člana kmetijskega gospodarstva, ki je star od 18 do 40 let[43] (kar je velikost možne ciljne skupine z vidika prenosa kmetijskega gospodarstva).

3.2.2.2 Majhne kmetije

Majhna kmetija je kmetija v skladu z ZKme-1, ki je ob oddaji vloge na javni razpis za pridobitev podpore iz FI vpisana v RKG in ima standardni prihodek v višini od vključno 4.000 evrov do vključno 11.999 evrov, kar je razvidno iz RKG.

Ekonomska velikost majhne kmetije, merjena s standardnim prihodkom, je skladna z opredelitvijo majhne kmetije v SN SKP 2023–2027. V primeru spremembe ekonomske velikosti majhne kmetije se bo definicija te ciljne skupine za FI ustrezno prilagodila s spremembo naložbene strategije, ki je del sporazuma o financiranju.

Velikost ciljne skupine

Tabela 5: Število kmetijskih gospodarstev s standardnim prihodkom, ki je 4.000 evrov ali več in manjši od 12.000 evrov glede na pravnoorganizacijsko obliko, na dan 20. 2. 2023

Vrsta kmetijskega gospodarstva	Število
agrarna skupnost	26

[43] Možna ciljna skupina z vidika prenosa kmetijskega gospodarstva (generacijska prenova).

Kmetija	23.400
nosilec kmetijskega gospodarstva je tujec	80
nosilec kmetijskega gospodarstva je pravna oseba	85
nosilec kmetijskega gospodarstva je samostojni podjetnik	50
pašna skupnost	29
Skupaj	**23.670**

Vir: MKM (RKG).

Na dan 20. 2. 2023 je bilo v RKG vpisanih 23.400 majhnih kmetij, katerih standardni prihodek za leto 2023 znaša od vključno 4.000 evrov do vključno 11.999 evrov. Pri 1.867 kmetijskih gospodarstvih, pri katerih je standardni prihodek 4. 000 evrov ali več in manjši od 12.000 evrov, so nosilci stari 40 let ali manj.[44]

3.2.3 Ciljni kazalniki

V obdobju upravičenosti 2023–2027 je s spremembo 1 KEFI načrtovana odobritev najmanj 233 mikroposojil (prej 288) in 110 razvojnih posojil, kritih s portfeljsko garancijo ter s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem (prej 94).

Tabela 6: Predvideni kvantitativni cilji upravljavca FI v obdobju 2023–2027, pred in po spremembi 1 KEFI

Področje	Vrsta FI	Kazalnik	Ciljna vrednost 2023	Ciljna vrednost 2024	Ciljna vrednost 2025	Ciljna vrednost 2026	Ciljna vrednost 2027
Konkurenčna, odporna in trajnostna kmetijska proizvodnja	Mikroposojila	Število mikroposojil	48	48	48	48	41
		Število podprtih kmetijskih gospodarstev	48	48	48	48	41
Spodbujanje generacijske prenove	Portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem za razvojna posojila	Število posojil		20	36	36	30 (prej 18)
		Število podprtih kmetijskih gospodarstev		20	36	36	30 (prej 18)

Vir: MKM.

3.3 Kombinacija z nepovratnimi sredstvi v okviru posameznega FI

[44] To so majhna kmetijska gospodarstva, ki jih vodijo mladi kmeti.

Pri izvajanju FI je predvidena kombinacija z nepovratnimi sredstvi, in sicer v obliki subvencije obrestne mere in kapitalskega znižanja, kar je del FI: Portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem.

Za vsako obliko podpore iz FI mora upravljavec FI voditi ločeno evidenco (ločeno za garancijo, za subvencijo obrestne mere in za kapitalsko znižanje).

3.4 Drugi viri financiranja FI

Upravljavec FI bo poleg sredstev MKM zagotavljal vir financiranja na ravni FI iz lastnega namenskega premoženja, lahko pa tudi iz drugih virov, kar bo dogovorjeno v sporazumu o financiranju. Upravljavec FI mora v skladu s tem voditi ločene evidence sredstev po virih financiranja.

3.5 Kombinacija z nepovratnimi sredstvi Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, nepovratnimi sredstvi lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj kmetijstva oziroma nepovratnimi sredstvi programa razvoja podeželja 2014–2020

Finančna produkta se lahko na ravni končnega prejemnika kombinirata z nepovratnimi sredstvi SN SKP 2023–2027, v skladu s pravili na področju državnih pomoči, in sicer za naložbe iz 73. in 74. člena Uredbe 2021/2115/EU v okviru intervencij, ki so navedene v tabeli 7.

Tabela 7: Seznam intervencij, razpoložljivih sredstev za podporo naložbam in predvideno število podprtih naložb iz SN SKP 2023–2027, za katere je možna kombinacija s podporo iz FI

Šifra	Intervencija	Razpoložljiva sredstva v EUR	Predvideno št. podprtih naložb[45]
IRP02	Naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev – od tega za majhne kmetije	60.981.458 16.471.950	548 2.211
IRP04	Naložbe v razvoj in dvig konkurenčnosti ter tržne naravnanosti ekoloških kmetij	4.115.808	93
IRP16	Naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih – tudi za majhne kmetije (nesreče pri trajnih nasadih)	40.582.400	1.088
IRP17	Naložbe v učinkovito rabo dušikovih gnojil	3.998.124	156
IRP21	Naložbe v nakup kmetijske mehanizacije za optimalno uporabo hranil in trajnostno rabo FFS	3.009.505	79
IRP22	Neproizvodne naložbe, povezane z izvajanjem naravovarstvenih podintervencij SN 2023-2027	3.503.200	436
IRP29	Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nadstandardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali	64.944.372	11.113
IRP35	Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov za dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo – od tega za majhne kmetije	88.350.406 1.550.154	619 94
IRP36	Naložbe v obnovljive vire energije	10.088.000	24
IRP37	Naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za upravljanje travišč̌nih habitatov	2.399.985	63
IRP40	Individualni namakalni sistemi in nakup namakalne opreme	3.590.000	400
IRP41	Tehnološke posodobitve individualnih namakalnih sistemov	1.000.000	25

Vir: MKM.

Finančna produkta se lahko v skladu s pravili o državni pomoči na ravni končnega prejemnika kombinirata tudi z nepovratnimi sredstvi programa razvoja podeželja 2014–2020 oziroma lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj kmetijstva.

Finančna produkta za ciljno skupino mladih kmetov se ne moreta kombinirati s pavšalno podporo iz intervencije IRP24 podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov iz SN SKP 2023–2027 za iste upravičene stroške.

Upravljavec FI mora imeti vzpostavljen sistem za preprečevanje dvojnega financiranja pri državnih pomočeh in pomočeh *de minimis*, ki vključuje najmanj:

- pridobitev izjav in jamstev končnega prejemnika, da zaradi FI ne bo prišlo do dvojnega financiranja istih upravičenih stroškov, ter opozorilo, da je treba sredstva, namenjena za kritje stroška, ki je bil že v celoti krit iz drugih javnih sredstev, vrniti in da se namerno dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov obravnava kot goljufija;
- preveritev že prejetih/odobrenih pomoči končnega prejemnika v evidencah pomoči, ki jih vodi Ministrstvo za finance;
  - preveritev že prejetih/odobrenih pomoči končnega prejemnika v evidencah pomoči, ki jih vodi MKM;

[45] Pri IRP29 je navedeno predvideno število glav velike živine (GVŽ).

– preveritev že prejetih/odobrenih pomoči končnega prejemnika ter upravičenih izdatkov in stroškov (kot je preveritev računov, ki so bili predloženi kot dokazilo o nastanku izdatka) končnega prejemnika pri Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.[46]

3.6 Multiplikator denarnih sredstev

Minimalni pričakovani finančni vzvod na ravni FI mikroposojila je 1.[47]
Pričakovano multiplikacijsko razmerje v primeru FI portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem znaša (ob predpostavki kritja 80 % izgube na posamezno neodplačano upravičeno posojilo in hkrati največ 30 % jamstva na portfelj oblikovanih razvojnih posojil)[48] 4,16.

Minimalni pričakovani finančni vzvod na ravni obeh FI je 2,58.

4. SPREMLJANJE IZVAJANJA IN POROČANJE

Upravljavec FI mora voditi evidence, iz katerih bo mogoče razlikovati med razpolaganjem s sredstvi MKM in lastnimi sredstvi upravljavca FI ter morebitnimi drugimi sredstvi. Upravljavec FI bo spremljal porabo sredstev v okviru naložbene strategije z letnimi načrti po posameznih FI, po ciljnih skupinah, po končnih prejemnikih ter časovno.

MKM bo spremljal izvajanje FI na podlagi poročil upravljavca FI, ki bodo podrobneje opredeljena v sporazumu o financiranju:
- mesečno (vključuje podatke, ločene po posameznem FI in posamezni ciljni skupini končnih prejemnikov na mesečni ravni in kumulativno od začetka izvajanja FI: število sklenjenih finančnih poslov, znesek vseh sklenjenih finančnih poslov);
- letno (vključuje poleg finančnega dela (na letni in kumulativni ravni za obdobje izvajanja FI) še dodatno vsebinsko obrazložitev stanja in napredka (potek izvajanja, tveganja pri izvedbi z opisom ukrepov za omilitev, doseganje ciljnih vrednosti kazalnikov itd.);
- zaključno poročilo o izvajanju FI in končni obračun porabe sredstev (časovno obdobje, višina načrtovane porabe, dejanska poraba, aktivnosti, opravljene naložbe, realizirana nakazila, upravljavska provizija, kazalniki itd.);
- druga poročila v skladu s sporazumom o financiranju (vključno z ad hoc poročili glede na potrebe MKM).

Rok za predložitev in podrobnejša vsebina posameznega poročila iz prejšnjega odstavka se opredelita v sporazumu o financiranju.

Upravljavec FI mora imeti vzpostavljen informacijski sistem za evidentiranje podatkov z namenom spremljanja dodeljenih sredstev, doseganja ciljnih vrednosti kazalnikov in izpolnjevanja obveznosti glede poročanja MKM.

V informacijskem sistemu upravljavca FI se zbirajo in trajno hranijo podatki o končnih prejemnikih[49] in alociranih sredstvih FI.

MKM bo poleg preverjanja izvajanja FI na podlagi poročil upravljavca FI izvajal tudi preverjanja na kraju samem pri upravljavcu FI, in sicer od sklenitve sporazuma o financiranju do zaključka izvajanja FI.

---

[46] Upravljavec FI bo z Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja sklenil protokol izmenjave podatkov o dodeljenih podporah.

[47] Vključno s ponovno uporabo sredstev v času obdobja upravičenosti (do 31. 12. 2027).

[48] V sporazumu o financiranju se določi najvišji dovoljeni znesek portfeljske garancije (jamstva), ki je najvišja možna odgovornost za kritje izgub neodplačanih upravičenih razvojnih posojil.

[49] Seznam podatkov za spremljanje in poročanje o končnih prejemnikih se določi s sporazumom o financiranju.

5. PROGRAM PORABE SREDSTEV ZA FI

V sporazumu o financiranju se v skladu z določbami zakona, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije, določi rok za nakazilo sredstev MKM na podlagi pravilno izstavljenega zahtevka upravljavca FI. V sporazumu o financiranju bo določen način zagotavljanja teh sredstev pri MKM, vključno z določilom, da se izvajanje pogodbenih obveznosti MKM odloži, dokler za posamezno proračunsko leto niso zagotovljene ustrezne pravice porabe na proračunski postavki, ki je namenjena za pokrivanje obveznosti iz sporazuma o financiranju.

FI se bodo izvajali skladno z zagotovljenimi sredstvi v okviru finančnega načrta MKM oziroma skladno z razrezom odhodkov, ki ga Vlada Republike Slovenije določi ob vsakokratni pripravi proračuna.

Nakazila proračunskih sredstev MKM upravljavcu FI bodo predvidoma izvedena v štirih tranšah v skladu s projektom 2330-23-0035 »Finančni instrumenti v kmetijstvu«, ki je vključen v veljavni načrt razvojnih programov za obdobje 2023–2026, in sicer:

- prva tranša v višini 3 milijone evrov v letu 2023,
- druga tranša v višini 5 milijonov evrov v letu 2024,
- tretja tranša v višini 5 milijonov evrov v letu 2025 in
- četrta tranša v višini 7 milijonov evrov v letu 2025.

V sporazumu o financiranju se določi pogoj za nakazilo četrte tranše v letu 2025, in sicer se četrta tranša nakaže, potem ko je upravljavec FI najmanj 65% (prej 80 %) sredstev iz prve, druge in tretje tranše porabil za upravičene izdatke. Znižanje mejnika za nakazilo četrtke tranše je pogojeno z večjim povpraševanjem po FI razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem (veliki projekti), ki zahteva daljši čas obravnave, predvsem z namenom zagotovitve popolnosti vloge, poleg tega pa morajo mladi kmeti, ki so z odločbo pridobili pravico do sredstev pred podpisom pogodbe izpolniti pogoje za podpis pogodbe, kar spet zahteva dodaten čas. Ker gre za povratna sredstva, mladi kmeti ravnajo gospodarno in ne podpišejo pogodbe, dokler projekt ni v izvajanju in sredstva dejansko potrebujejo. Kot posledica se dogaja, da se sredstva po javnem razpisu porabljajo s hitrejšo dinamiko kot potekajo sklenitve pogodb in lahko se zgodi, da bodo sredstva po javnem razpisu porabljena pred dosego zadanega mejnika, kar bi pomenilo, da bi se razpis zaprl in za določen čas sredstva ne bi bila na voljo ciljni skupini mladih kmetov. To pa je v nasprotju z osnovnim namenom FI, ki jo omogočiti ciljnim skupinam dostop do povratnih finančnih virov.

Če prvi obrat sredstev MKM (tj. poraba sredstev v obdobju 2023–2027) ne bo dosegal načrta porabe sredstev MKM iz naložbene strategije in sporazuma o financiranju ali v primeru nedoseganja načrtovanih vrednosti ciljnih kazalnikov ali v primeru nedoseganja terminskih načrtov (tj. pogoja za izplačilo tretje tranše), bo upravljavec FI pripravil poročilo o razlogih za odstopanja od načrta, ki bo del letnega poročila o izvajanju FI. MKM in upravljavec FI se lahko dogovorita o spremembi naložbene strategije ali drugih ukrepih, katerih okvir bo opredeljen v sporazumu o financiranju (npr. prerazporeditev sredstev med FI, prilagoditev finančnih produktov, uvedba novega FI ipd., v skrajnem primeru je možna tudi sprememba upravljavca FI).

V skladu z navedenim je zaradi nemotene izvedbe FI v obdobju upravičenosti, tj. v obdobju 2023–2027, treba zagotoviti ustrezno fleksibilnost, in sicer je mogoče:

- prenašati sredstva med ciljnimi skupinami v okviru posameznega FI,
- likvidnostno prenašati sredstva med posameznimi FI,
- spremeniti vplačila v FI (predvsem za tretjo tranšo v primeru nedoseganja pogoja porabe sredstev MKM) med leti,
- prilagoditi posamezni finančni produkt,

– povečati sredstva v primeru dodatnih virov oziroma ostankov sredstev ob zaključku obdobja upravičenosti,
– vključiti nov FI.

Vse štiri tranše so že bile nakazane upravljavcu FI.

6. OBDOBJE PORABE SREDSTEV

6.1 Prvi obrat sredstev in obdobje upravičenosti

Sredstva MKM za izvajanje FI[50] in za plačilo upravljavske provizije so upravljavcu FI nakazana v obdobju od sklenitve sporazuma o financiranju do predvidoma 31. 12. 2025, pri čemer je nakazilo četrte tranše v višini 7 milijonov evrov predvideno v letu 2025 ob pogoju, da je najmanj 65 % sredstev prve in druge tranše porabljenih za upravičene izdatke. Če v letu 2025 pogoj za izplačilo četrte tranše ni dosežen, se (ob doseženem pogoju[51]) četrta tranša lahko izplača upravljavcu FI v letu 2026.

Skrajni rok za nakazilo mikroposojil ali odobritev portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem končnim prejemnikom je 31. 12. 2027 (t. i. obdobje upravičenosti).

V primeru, da sredstva MKM do 31. 12. 2027 niso v celoti porabljena za upravičene izdatke, se lahko v sporazumu o financiranju določi podaljšanje obdobja upravičenosti ali pa določi, da ta sredstva upravljavec FI vrne v proračun Republike Slovenije v 30 dneh od dneva oddaje letnega poročila o izvajanju FI za leto 2027.

Upravičeni izdatki v obdobju upravičenosti (tj. od dneva podpisa sporazuma o financiranju do 31. 12. 2027) so skupni znesek sredstev, ki jih je FI dejansko izplačal oziroma v primeru garancij odobril v obdobju upravičenosti, kar ustreza:
– izplačilom sredstev FI končnim prejemnikom (izplačilo mikroposojil);
– sredstvom, rezerviranim za neporavnane ali že zapadle pogodbe o jamstvu (portfeljske garancije);
– izplačilom oziroma rezervacijam sredstev za subvencionirane obrestne mere upravljavcu FI za največ 20 let po obdobju upravičenosti za naložbe v končne prejemnike v obdobju upravičenosti;
– izplačilom oziroma rezervacijam sredstev za kapitalska znižanja upravljavcu FI za največ 20 let po obdobju upravičenosti za naložbe v končne prejemnike v obdobju upravičenosti.

6.2 Finančna tveganja za ponovni obrat sredstev

Sredstva MKM za izvajanje FI vsebujejo kreditno tveganje financiranja končnega prejemnika, zato neodplačana posojila in unovčena sredstva za garancije pomenijo zmanjšanje (izgubo) sredstev za ponovno porabo oziroma ponovni obrat sredstev MKM. FI imajo praviloma večje kreditno tveganje v primerjavi s komercialno ponudbo lastniških in dolžniških instrumentov na trgu. Na višino sredstev MKM, ki se namenijo za ponovno uporabo sredstev, vplivajo tudi (negativne) obresti in drugi donosi iz naslova prostih sredstev.

Finančna tveganja (pričakovane izgube sredstev MKM) oceni upravljavec FI na podlagi usklajene naložbene strategije in takšna ocena se v sporazumu o financiranju določi (praviloma) kot delež od sredstev MKM; ovrednotijo se tudi pričakovana zmanjšanja sredstev MKM zaradi subvencij obrestne mere in kapitalskih znižanj. Če se ocena finančnih tveganj spremeni zaradi spremembe naložbene strategije ali zakonodaje ali zaradi zahtev pristojnih regulativnih nadzornih ali revizijskih organov, se

[50] Gre za t. i. programska (namenska) sredstva.

[51] In da so zagotovljene ustrezne pravice porabe na proračunski postavki v finančnem načrtu MKM.

sprememba višine ocene finančnih tveganj uredi s spremembo sporazuma o financiranju in se v sporazumu o financiranju določi nova višina ocene finančnih tveganj.

Tveganje izgube sredstev so unovčena sredstva za portfeljske garancije[52] in nevračila (neodplačila) mikroposojil od končnih prejemnikov.

Glede na izkušnje upravljavca FI in poznavanje stanja na trgu lahko predvideno finančno tveganje za prvo porabo sredstev znaša do 30 % v primeru portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem ter do 15 % v primeru mikroposojil.

7. NAČIN PONOVNE UPORABE SREDSTEV

Sproščena sredstva portfeljske garancije in sredstva iz odplačanih (vrnjenih) mikroposojil se zbirajo in evidentirajo ločeno na posebnem podračunu upravljavca FI.

Ponovna uporaba teh sredstev je za upravljavca FI obvezna do konca obdobja upravičenosti (tj. do 31. 12. 2027) ter, če obdobna preveritev uspešnosti izvajanja FI in potreb po FI pokaže na potrebo na trgu po FI in Vlada Republike Slovenije da soglasje h Ključnim elementom FI v kmetijstvu za obdobje 2028–2034, tudi v obdobju 2018–2034.

Upravljavec FI je za obdobje od 27. 8. 2023 do 31.8.2026 pripravil FI obdobno preveritev uspešnosti izvajanja FI in potreb po FI (v nadaljnjem besedilu: ocena izvajanja FI), s katero razišče obstoj potreb na trgu po nadaljevanju z istimi ali drugimi FI. Razlog je, da se je potreba po ponovnem obratu sredstev pojavila že v letu 2026, saj razpisana sredstva za razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem ne zadoščajo za pokritje potreb vlog v obravnavi in bodo v septembru 2026 predvidoma porabljena. Zaključne ugotovitve so naslednje:

- mikroposojila: Sredstva posojilnega sklada zadoščajo za pokritje potreb do konca leta 2027;
- razvojna posojila z omejenim portfeljskim jamstvom, subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem: Razpisana sredstva ne pokrivajo potreb vlog v obravnavi in bodo v septembru 2026 porabljena;
- viri za ponovni obrat iz posojilnega sklada: Višina sredstev posojilnega sklada za ponovni obrat znaša 1.043.291,18 evra. SRRS predlaga prerazporeditev vira za ponovni obrat iz posojilnega sklada v garancijski sklad;
- viri za ponovni obrat iz garancijskega sklada: Višina sredstev garancijskega sklada za ponovni obrat znaša 774.466,43 evra. Skupaj s prerazporejenimi sredstvi je za ponovni obrat sredstev na voljo 1.817.757,61 evra;
- z izvedbo ponovnega obrata se iz sredstev SRRS povečajo razpisana sredstva za 5.301.793 evrov, kar pomeni, da bo skupaj razpisanih sredstev 45.846.243 evrov.

Ocena izvajanja FI je pokazala potrebo po FI na trgu, zato se je MKM odločil za nadaljevanje izvajanja FI (ponovna uporaba sredstev). Upravljavec FI pripravi dopolnitev obstoječe naložbene strategije. Na podlagi (nove) naložbene strategije in v okviru določil sporazuma o financiranju se vrnjena sredstva v FI[53] namenijo za nadaljnje izvajanje FI za obdobje do 31. 12. 2034.

Upravljavec FI lahko prosta sredstva nalaga v skladu s pravili dobrega finančnega poslovodenja in v skladu z drugim odstavkom 24. člena Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog, pri čemer je delež prostih sredstev v posameznem FI lahko največ 20 % vplačanih sredstev MKM, razen v prvih dveh letih delovanja posameznega FI. Če je delež prostih sredstev v posameznem FI[54] večji od 20 % vplačanih sredstev

[52] V sporazumu o financiranju se opredeli končni rok, do katerega lahko upravljavec FI unovči garancijo.

[53] Odplačana mikroposojila, sproščena sredstva portfeljske garancije.

[54] Razen v prvih dveh letih delovanja posameznega FI.

MKM v ta FI, lahko MKM od upravljavca FI zahteva vračilo prostih sredstev v posameznem FI, ki presegajo 20 % vplačanih sredstev v ta FI, v proračun Republike Slovenije.

Obresti, dobičke in druge dohodke ali donose, pridobljene pri nalaganju prostih sredstev, upravljavec FI zbira na posebnem podračunu in jih ločeno evidentira.
Sredstva, pridobljena pri nalaganju prostih sredstev, upravljavec FI uporabi za:

- pokrivanje morebitnih izgub pri izvajanju FI, če so te že nastale,
- dodeljevanje podpore iz FI končnim prejemnikom,
- pokrivanje morebitnih negativnih obresti, nastalih pri nalaganju prostih sredstev.

Upravljavec FI ponovno uporabo sredstev spremlja in evidentira ločeno ter o tem poroča MKM v letnem poročilu o izvajanju FI.

8. OBRESTI IN DRUGI DONOSI OD FI

Sredstva MKM za izvajanje FI[55] bodo nakazana upravljavcu FI v skladu z neposredno pogodbo in sporazumom o financiranju, ki bo del pogodbe med MKM in upravljavcem FI. V ta namen mora upravljavec FI zagotoviti posebni podračun, na katerega MKM nakaže sredstva.

MKM za nakazana sredstva upravljavcu FI ne bo zaračunal obresti. Hkrati mora upravljavec FI zagotoviti, da so vse finančne ugodnosti iz teh sredstev prenesene na končne prejemnike, kar je razvidno iz naložbene strategije in poslovnega načrta upravljavca FI.

Upravljavec FI lahko prosta sredstva nalaga v skladu z drugim odstavkom 24. člena Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog ter z načeli dobrega finančnega poslovodenja. Na posebnem podračunu upravljavec FI zbira obresti in druge dobičke iz takšnega naložbenja prostih sredstev. Upravljavec FI mora voditi evidenco o takšnih obrestih in drugih dobičkih. Takšne obresti in dobički povečujejo programska (namenska) sredstva in jih mora upravljavec FI uporabiti za pokrivanje morebitnih izgub pri izvajanju FI, če so te že nastale, za dodeljevanje podpore iz FI končnim prejemnikom in za pokrivanje morebitnih negativnih obresti, nastalih pri nalaganju prostih sredstev. Morebitni negativni donosi, obresti in izgube, nastali v okviru naložbenja prostih sredstev, gredo v breme programskih (namenskih) sredstev.

9. POGOJI PRISPEVKA V FI

Sredstva MKM za izvajanje FI in iz drugih virov se uporabljajo v skladu z opredeljenimi cilji in ciljnimi skupinami. FI se izvajajo na območju celotne Slovenije.

Upravičeni izdatki so v skladu z 18. členom Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog nakazila sredstev končnim prejemnikom sredstev in stroški izvajanja FI (izplačila upravljavske provizije upravljavcu FI).

Upravljavec FI izvaja FI v svojem imenu in za svoj račun.

Za vsak FI upravljavec FI ločeno vodi in evidentira programska (namenska) sredstva, ki so namenjena:

a) za posojilni FI:
- izplačilom mikroposojil končnim prejemnikom;

b) za garancijski (jamstveni) FI:
- kritju izgub v obliki unovčenih garancij za neporavnane ali že zapadle glavnice in obresti,
- izplačilom subvencij obrestne mere upravljavcu FI,
- izplačilom kapitalskih znižanj upravljavcu FI.

[55] Gre za t. i. programska (namenska) sredstva.

Upravljavec FI bo moral upoštevati pogoje na ravni posameznega FI v skladu z naložbeno strategijo: učinek finančnega vzvoda, multiplikacijsko razmerje, obrestna mera, vodenje posebnih evidenc, hramba dokumentacije, spremljanje državnih pomoči, informiranje in obveščanje ter druge pogoje. Pogoji bodo podrobneje določeni v sporazumu o financiranju med MKM in upravljavcem FI.

V primeru FI portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem mora upravljavec FI iz portfelja novih razvojnih posojil izločiti posojila, ki niso skladna z namenom podpore iz FI in tista, pri katerih je bila ugotovljena kršitev pravil državne pomoči. Postopek izločanja posojil iz portfelja v primeru kršitve namenskosti in pravil državne pomoči se določi v sporazumu o financiranju.

9.1 Učinek finančnega vzvoda (»leverage effect«)

Učinek finančnega vzvoda pri FI pomeni multipliciranje sredstev vloženih v FI s sredstvi, ki jih (dodatno) zagotavlja upravljavec FI ali drugi viri. FI omogočajo dodatno podporo, usmerjeno h končnim prejemnikom, z možnim večjim finančnim učinkom, kot ga imajo nepovratna sredstva zaradi sposobnosti, da privlačijo dodatna sredstva iz javnega ali zasebnega sektorja in tako večkratno povečajo učinke nacionalnih prispevkov (npr. vsak investiran evro iz sredstev MKM ustvarja učinek vzvoda, ker povečuje sredstva, ki so na voljo končnim prejemnikom).

S povečanjem obsega FI s sredstvi, ki jih bo prispeval upravljavec FI in z njimi dopolnil sredstva MKM, bo mogoče doseči večji obseg portfelja novih razvojnih posojil[56] kot če bi bila uporabljena samo sredstva MKM, kar lahko prispeva k doseganju ciljev politike razvoja podeželja.

Pričakovani finančni vzvod na celotna nakazana sredstva MKM[57] znaša 2,58.

9.2 Upravljavska provizija upravljavca FI

Upravljavcu FI od sklenitve sporazuma o financiranju pripada upravljavska provizija v skladu z 22. členom Uredbe o postopkih, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog. Upravljavska provizija za izvajanje FI v obdobju upravičenosti[58] (t. i. prvi obrat sredstev) ne presega 6,1 % vrednosti vplačanih sredstev MKM in krije kadrovske, organizacijske, infrastrukturne ter operativne stroške upravljavca FI (vključno s stroški izterjav zapadlih terjatev), pri čemer se upravljavec FI v sporazumu o financiranju zaveže, da končnim prejemnikom ne bo zaračunaval nadomestil za odobritev, vodenje in obdelavo finančnih poslov.

Provizija za upravljanje se določi v odstotku od višine posameznega nakazila sredstev MKM upravljavcu FI in se na zahtevku za izplačilo sredstev prikaže ločeno od programskih (namenskih) sredstev, namenjenih za izvajanje FI. Provizija se poravna iz proračunske postavke 190120, konta 402199 v finančnem načrtu MKM. Podrobnejše določbe glede določitve višine in načina izplačila upravljavske provizije se določijo s sporazumom o financiranju.

V primeru ponovne uporabe sredstev v obdobju od 1. 1. 2028 do 31. 12. 2034 se upravljavska provizija za to obdobje določi z aneksom k pogodbi oziroma sporazumu o financiranju.

9.3 Hranjenje dokumentacije

Upravljavec FI mora hraniti ali zagotoviti shrambo vseh dokumentov, ki dokazujejo postopke in pogoje za izvajanje FI na podlagi sporazuma o financiranju ter spremljanje in nadzorovanje porabe sredstev

[56] Velja v primeru FI portfeljske garancije s subvencijo obrestne mere in kapitalskim znižanjem.

[57] Sredstva, ki jih upravljavcu FI nakaže MKM, in so namenjena izvajanju FI in upravljavski proviziji.

[58] Od podpisa sporazuma o financiranju do 31. 12. 2027.

MKM najmanj deset let po izpolnitvi finančnih obveznosti iz zadnje pogodbe, sklenjene s končnim upravičencem. Upravljavec FI mora dokumentacijo iz prejšnjega stavka na zahtevo izročiti ali zagotoviti izročitev MKM ali drugemu nadzornemu organu. MKM hrani dokumentacijo o izvajanju FI (pogodba in sporazum o financiranju, poročila upravljavca FI) v skladu s pravili o hranjenju trajnega gradiva.

Dokumentacijo glede dodelitve državne pomoči oziroma pomoči *de minimis* mora upravljavec FI hraniti deset let od datuma zadnje odobritve podpore iz FI.

Upravljavec FI mora na končne prejemnike prenesti zahtevo, da le-ti hranijo dokumentacijo o uporabi sredstev podpore iz FI še pet let po odplačilu posojila iz FI.

9.4 Spremljanje državnih pomoči

Ker mora upravljavec FI prenesti vse ugodnosti iz sredstev MKM na končne prejemnike (in to prikazati/utemeljiti v naložbeni strategiji in poslovnem načrtu), do državne pomoči na ravni upravljavca FI ne bo prišlo. Na ravni končnih upravičencev se bodo FI izvajali v skladu s pravili o državni pomoči oziroma pomoči *de minimis*. Upravljavec FI mora pri dodeljevanju pomoči upoštevati pravila o državni pomoči in pomoči *de minimis*. Po podpisu pogodbe in sporazuma o financiranju mora upravljavec FI uskladiti svoje pravne podlage (interne akte), ki bodo podlaga za dodeljevanje podpore iz FI končnim prejemnikom. Upravljavec FI mora priglasiti državno pomoč oziroma pomoč *de minimis*.

V primeru sprememb pravil dodeljevanja državnih pomoči ali pomoči *de minimis* mora upravljavec FI uskladiti svoje pravne podlage in priglasiti dopolnjen ali nov načrt državne pomoči ali pomoči *de minimis* pristojnemu organu. Upravljavec FI spremlja državne pomoči in pomoči *de minimis* na ravni končnih prejemnikov ter o tem poroča MKM oziroma Ministrstvu za finance skladno z Zakonom o spremljanju državnih pomoči (Uradni list RS, št. 37/04).

Upravljavec FI mora imeti vzpostavljen sistem za preprečevanje možnosti dvojnega financiranja pri državnih pomočeh in pomočeh *de minimis*, kot je opredeljeno v poglavju 3.5 tega dokumenta.

Upravljavec mora izterjati ali zagotoviti izterjavo državne pomoči, za katero se ugotovi, da je bila uporabljena ali dana v nasprotju s pravili o državni pomoči.

9.5 Spremljanje ciljev in kazalnikov

Upravljavec FI mora spremljati izpolnjevanje ciljnih kazalnikov, si prizadevati za doseganje načrtovanih vrednosti ciljnih kazalnikov in o njih poročati MKM v letnih poročilih.

Predvideni kvantitativni cilji so navedeni v tabeli 6 v poglavju 3.2 tega dokumenta.

9.6 Informiranje in obveščanje

Upravljavec FI mora izvajati javno in pregledno informiranje (možnih) končnih prejemnikov glede FI in finančnih produktov ter MKM pravočasno seznanjati z načrtovano izvedbo aktivnosti komuniciranja in informiranja (kot je izvedba predstavitvenih delavnic javnih razpisov za možne končne prejemnike). Določbe glede informiranja in obveščanja se podrobneje določijo v sporazumu o financiranju.

9.7 Obvladovanje tveganj

Upravljavec FI je izpostavljen različnim tveganjem, zato mora skrbeti za zmanjšanje in obvladovanje teh tveganj. Upravljavec FI mora izvajati učinkovit sistem upravljanja s tveganji in preprečevanja goljufij, vključno s kreditnim, tržnim, upravljavskim in likvidnostnim tveganjem s ciljem zagotavljanja nemotenega učinkovitega izvajanja FI. Upravljavec FI mora imeti veljavne interne akte o upravljanju

tveganji ki določajo aktivnosti delovnega procesa upravljanja s tveganji upravljavca FI tako, da le-ta spremlja in ocenjuje možna tveganja zaradi izvajanja FI. Upravljavec FI opravi oceno možnih tveganj zaradi izvajanja FI skupaj z naložbeno strategijo in pripravo poslovnega načrta za izvajanje FI. Po potrebi upravljavec FI nadgradi obstoječ(e) interni(e) akt(e) o upravljanju s tveganji ali izdela novega, ki na enem mestu združuje vse potrebne korake za doseganje učinkovitega procesa obvladovanja tveganj.

9.8 Strategija izstopa

Strategija izstopa na ravni FI je odvisna od vrste finančnega produkta. Za posojilni in za garancijski FI se v sporazumu o financiranju določi najkrajša in najdaljša pričakovana doba vračila sredstev glede na trajanje posojil.

Možni scenariji izstopa so ponovna vzpostavitev FI pri drugem upravljavcu FI, kar se uredi z dodatkom k sporazumu o financiranju, ali prenos sredstev v proračun Republike Slovenije.

V primeru, da sredstva MKM do 31. 12. 2027 niso v celoti porabljena za upravičene izdatke, se lahko v sporazumu o financiranju določi podaljšanje obdobja upravičenosti ali pa določi, da ta sredstva upravljavec FI vrne v proračun Republike Slovenije v 30 dneh od dneva oddaje letnega poročila o izvajanju FI za leto 2027.

Strategija izstopa se opredeli v sporazumu o financiranju, pri čemer lahko MKM odpove pogodbo in sporazum o financiranju, če ugotovi, da se izvajanje FI ne izvaja v skladu s pogodbo in sporazumom o financiranju, da upravljavec FI uporabi sredstva za izvajanje FI v nasprotju z namenom, določenim v pogodbi in sporazumu o financiranju oziroma če ocena izvajanja FI pokaže, da ni več potreb po nadaljevanju uporabe sredstev MKM za iste ali druge FI oziroma da zaradi spremenjenih tržnih razmer finančna vrzel ne obstaja.

9.9 Izterjava zapadlih terjatev

Upravljavec FI vodi postopke izterjave terjatev v skladu s svojo interno politiko.

Pri izterjavi zapadlih terjatev, dolgovanih na podlagi sklenjenih pogodb s končnimi prejemniki, mora upravljavec FI ravnati s profesionalno skrbnostjo, in sicer do izčrpanj vseh pravnih sredstev zoper končne prejemnike in osebe, ki so zavarovale dolg končnih prejemnikov.

V primeru, da ni ugotovljene nepravilnosti ali kršitve pravil o državni pomoči, lahko upravljavec FI v skladu s svojimi internimi pravili odloči, da se izterjava zapadlih terjatev zaključi pred izčrpanjem vseh pravnih sredstev zoper končnega prejemnika oziroma osebo, ki je zavarovala njegov dolg, Upravljavec FI je dolžan MKM v letnem poročilu utemeljiti (in v primeru zahteve priložiti dokazila)i, zakaj nadaljnja izterjava ne bi bila ekonomsko upravičena.

V odpis gredo zapadle terjatve, potem ko so bila izčrpana vsa pravna sredstva za njihovo izterjavo ali je bila izterjava zaključena v skladu s prejšnjim odstavkom.

Če izterjana sredstva ne zadostujejo za poplačilo zapadlih terjatev v celoti, se najprej poplačajo zapadle terjatve iz naslova sredstev upravljavca FI in nato zapadle terjatve iz naslova sredstev MKM.

10. POLITIKA PREKINITVE FI

V skladu s 25. členom Uredbe o postopkih, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog bo MKM lahko zahteval (delno ali celotno) vračilo sredstev, če se le-ta v obdobju izvajanja FI ne bodo dodeljevala v skladu z določbami pogodbe in sporazuma o financiranju.

Okoliščine in način vračila sredstev, način rednega ali izrednega prenehanja in likvidacije FI določita MKM in upravljavec FI v sporazumu o financiranju v skladu z 29. členom Uredbe o postopkih, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog.

Način umika (delni ali celotni) in razlogi ter odgovornost za morebitne nepravilnosti za to se opredelijo v sporazumu o financiranju.

11. PODLAGA ZA IZVAJANJE NADZORA IN REVIZIJ

Upravljavec FI mora pri vodenju evidenc zagotoviti ločeno vodenje evidenc in s tem razlikovanje med sredstvi MKM, nakazanimi za izvajanje FI, in drugimi sredstvi. Upravljavec FI ima za namen izvajanja FI vzpostavljeno ustrezno organizacijsko, odločevalsko in nadzorno strukturo. Upravljavec FI posluje v skladu s svojimi internimi akti. Upravljavec FI ima organizirano službo notranje revizije, v okviru katere se preverja vzpostavitev in delovanje notranjih kontrol za izvajanje FI.

Pogodba in sporazum o financiranju med MKM in upravljavcem FI bosta vsebovala določbe, ki bodo omogočale MKM ter drugim pristojnim državnim in revizijskim organom dostop do vseh podatkov in dokumentacije, potrebne za nadzor nad izvajanjem FI in nad namensko porabo sredstev.

MKM bo nadziral in spremljal učinke izvajanja FI, izvajal kontrolo namenske rabe dodeljenih sredstev končnim upravičencem (administrativna preverjanja in preverjanje na kraju samem na podlagi ocene tveganj, ki je podlaga za oblikovanje vzorca končnih prejemnikov, ki bodo predmet preverjanja na kraju samem s strani MKM) ter nadzoroval, ali upravljavec FI:
– izvaja predhodne in naknadne kontrole, ki vključujejo tudi preglede na kraju samem;
– zahteva vračila sredstev, ki niso bila porabljena v skladu z dogovorjenimi pogoji, in ali za namen izterjave uporablja ustrezna pravna sredstva ter
– hrani dokazila za izdatke in prejemke.

MKM bo po zaključku izvajanja FI (po zaključku likvidacije) zagotovil izvedbo neodvisne zunanje revizije izvajanja FI.

Nadzor nad poslovanjem Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja izvaja MKM tudi po svojem predstavniku v nadzornem svetu, ki ga imenuje Vlada Republike Slovenije.